1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. **N°. 30.**

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt Woensdag en Zaturdag. De [illegible] is per *drie maanden* te Assen f 1.60, [illegible] Assen franco per post f 1.75.

ZATURDAG 15 APRIL.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels [illegible] cent en voor elken regel meer [illegible] cent, behalve [illegible] cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt gratis een BIJBLAD uitgegeven.

EXTRACT uit het register der besluiten van de Gedeputeerde Staten der Provincie Drenthe. *Dingsdag, den 11 April* 1854.

Gezien de door de Voorzitters van de Gemeenteraden, naar aanleiding van art. 7 der wet van 4 Julij 1850 (Staatsblad no. 37) ingezondene, van de ontvangers der Directe Belastingen bij hen ontvangene opgaven, waarin de Belastingschuldigen op de tot de loopende dienst behoorende Kohieren voorkomen, en tevens wordt aangewezen het bedrag, waarvoor zij in elke belasting afzonderlijk zijn aangeslagen;

Gezien voorts de aanslag-biljetten, door inwoners der Provincie tengevolge der uitnoodiging, naar aanleiding van art. 73 van opgemelde wet door dit Collegie gedaan, ingeleverd, ten blijke, dat zij elders in de Rijks Directe Belastingen zijn aangeslagen;

Gelet op de bepalingen van de tweede afdeeling van voormelde wet;

In aanmerking nemende, dat de bevolking der Provincie op 1o Januarij 1854 bedroeg 83380 zielen, en dat mitsdien, volgens art. 74 van voorschreven wet en art. 78 der Grondwet op de lijst der hoogstaangeslagenen een getal van 27 personen, berekend op één voor iedere drie duizend zielen behoort gebragt te worden;

Is besloten:

1o. Vast te stellen de hierna volgende Lijst der Ingezetenen in deze Provincie, die gerekend worden de hoogstaangeslagenen in 's Rijks Directe Belastingen te zijn, en bij het bezit der overige vereischten, volgens art 71 der wet van 4 Julij 1850 (Staatsblad no. 37) verkiesbaar te wezen tot Lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal;

HOOGSTAANGESLAGENEN. NAMEN.	VOORNAMEN.	GEBOORTE PLAATS.	GEBOORTE DAGTEEKENING.	BEDRAG van den Aanslag. GRONDLASTEN.	PERSONEEL.	PATENTREGT.	PLAATS VAN DEN AANSLAG.	Totaal der Aanslagen.
Van der Wijck	Jhr. Mr. Hendrik Jan Leopold	't Laar	8 November 1792	677 93	42 96	12 80	Assen	f 733 69
Tonckens	Mr. Wijncko Johannes	de Wijk	23 Augustus 1804	129 33	243 36		Meppel	720 49
				347 80			Oldemarkt	
Semler	Johannes	Heerenveen	27 September 1807	116 04	146 76		Meppel	
				[illegible]			[illegible]	[illegible]
De Vos van Steenwijk	Mr. Jan Arent Godert Baron	de Wijk	7 Februarij 1799		520 „		Assen	520
Tonckens	Mr. Johannes	Westervelde	26 Januarij 1784	330 67^{5}	95 73^{5}		Norg	426 41
Van Lier	Herman Hubert	K. de G. Hoop	9 Augustus 1792	94 17	166 92	84 35	Assen	
				12 11			Meppel	
						08 14	Smilde	366 70
				„ 83			Rolde	
				„ 18			Beilen	
Van Heiden Reinestein	Mr. Louis Grave	Zuidlaren	11 Julij 1810	38 48	311 71		Zuidlaren	350 19
De Vos van Steenwijk	Mr. Reint Hendrik Baron	de Wijk	13 Julij 1803	112 50	216 38		de Wijk	328 88
Van Echten van Holthe	Jhr. Rudolph Arent	Echten	7 Julij 1803		301 83		Ruinen	301 83
Tonckens	Mr. Warmold Lunsingh	de Wijk	16 December 1791	88 65	151 93	64 „	Meppel	325 83
				21 25			de Wijk	
Carsten	Mr. Hugo Christiaan	Hoogeveen	20 September 1801	58 23	104 46		Assen	
				4 66			Coevorden	
				1 26			Rolde	
				66 58			Wijk	313 97
				59 67			Herpt	
				14 95			Oudheusden	
				9 16			Drongelen	
Schatens	Jan Al	Amsterdam	6 Augustus 1800	23 18	177 24	93 44	Meppel	293 86
Oosterveen	Jan	Meppel	18 Junij 1800	82 60	33 72	174 08	Meppel	290 40
Theunissen	Cornelis	Meppel	26 September 1782	119 67	50 52	116 75	Meppel	286 94
Kniphorst	Mr. Casper Everhard	Assen	14 September 1815	15 21	174 60^{5}	83 20	Zuidlaren	273 01^{5}
Dedden	Karst Foppen	Havelte	20 Julij 1794	251 94^{5}	20 93		Havelte	272 87^{5}
Gratama	Mr. Lucas Oldenhuis	Assen	7 Julij 1815	101 85	102 48	36 09^{5}	Assen	
				25 41			Smilde	
				4 18			Anloo	271 82^{5}
				1 08			Beilen	
				„ 73			Sleen	
Van der Wijck	Jhr. Hendrik Jacob Pieter	Oosterhess.	15 Mei 1796	196 75	73 89^{5}	01 15	Oosterhesselen	271 79^{5}
Van der Vlies	Andries	Hazerswoude	3 April 1802	169 46^{5}	86 66^{5}	01 15	Havelte	257 28
[illegible]	Harm	Zuidwolde	6 November 1814	197 13	58 27		Zuidwolde	255 40
[illegible]	Jan Willem	de Wijk	18 Mei 1819	226 74	28 46^{5}		Havelte	255 20^{5}
[illegible]	George	Tiel	13 September 1809	55 74	128 46	70 40	Meppel	254 [illegible]
[illegible]	Hendrik	Meppel	1 Januarij 1794	96 05	70 08	81 92	Meppel	248 05
[illegible]	Mr. Lambertus	Assen	6 Maart 1814	4 60^{5}	178 49	64 „	Emmen	247 17^{5}
Blom	Nicolaas August	Meppel	30 Julij 1800	43 14	76 02	122 75	Meppel	241 [illegible]
Zegering	Hendrikus	Exlo	31 December 1794	204 10^{5}	27 65		Odoorn	[illegible]
Oosting	Hendrik Jan	Assen	28 Junij 1787	77 79	151 44		Assen	[illegible] 23

2o. Ter kennis [illegible] Ingezetenen te brengen, dat ieder, die bezwaren tegen deze lijst mogt hebben, dezelve bij verzoekschrift, op ongezegeld papier, door de noodige [illegible] gestaafd, aan Gedeputeerde Staten zal kunnen indienen, vóór den 15 Mei aanstaande.

3o. Te bepalen, dat [illegible] benevens dit besluit in de Nederlandsche Staats-Courant en in de Provinciale Drentsche en Asser Courant zal worden geplaatst.

Voor Extract Conform,
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H. HOFSTEDE.

KONIJNEN-TEELT.

Overal in ons land worden er, op het voorbeeld van Belgie, konijnen-fokkerijen opgerigt; het schijnt schier eene manie te zijn, maar eene manie, die wij gelukkig noemen. Niet alleen thans, bij de tegenwoordige duurte van alle levensmiddelen, maar reeds sedert jaren heeft de arbeids- en ambachtsman er bezwaarlijk aan kunnen denken, om zich het genot van vleesch te verschaffen. Die klasse van menschen dus, welke het krachtigst voedsel noodig heeft, kreeg zulks het minst. In dit gebrek wordt door het konijnenvleesch voorzien; de konijnen vermenigvuldigen zich spoedig en sterk; hun onderhoud kost betrekkelijk niet veel en hun vleesch is zeer gezond. Het wordt dan ook in Engeland onder de arbeiders en ambachtslieden zeer veel gebruikt; de invoer in dat land van konijnenvleesch is zeer belangrijk, vooral uit Belgie, waar een groot aantal menschen in dezen teelt deszelfs bestaan vindt.

Waarom worden ook niet in Drenthe konijnenfokkerijen opgerigt?

Het kapitaal, daartoe benoodigd, is gering; de kosten van onderhoud der konijnen vooral in dit gewest, waar het benoodigde voeder in bosschen, langs wegen, op woest liggend land bijna voor niet kan verkregen worden, zijn niet vele; kans op verlies bestaat er bijna niet; moerkonijnen van uitmuntend ras kunnen te Groningen bekomen worden.

Dat men daarom ook in dit gewest deze tak van nijverheid in uitoefening brenge!

Wij waren voornemens, in dit nummer een artikel over te nemen, houdende aanwijzingen over de teelt der konijnen; plaatsgebrek evenwel noodzaakt ons zulks tot een volgend no. uit te stellen.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

13 *April*.

Meer dan ooit moeten wij onze lezers thans toeroepen, „Weest niet ligtgeloovig!"

Immers, de tegenstrijdigste geruchten komen van het tooneel des oorlogs tot ons. Deze brengen ons het berigt, dat de Russen avanceerden, zonder Turken te ontmoeten; — gene verhalen, dat er eene groote bataille plaats had tusschen Hirsowa en Silistria. De eerste tijding dagteekent van 5 en de laatste van 2 April, en de eerste spreekt geen enkel woord van de overwinning! Een Weener blad spreekt ook van die bataille, doch noemt geen overwinnaar. Alleen de Franschen willen eens edelmoedig zijn en laten de Turken totaal verslaan. Zij zullen ons echter spoedig mededeelen, dat er geene bataille werd geleverd! De Engelsche *Morning Chronicle* daarentegen heeft eene depêche, die meldt: „de Turken hebben eene schitterende overwinning behaald!" Wanneer? Ja, dat laat de *Chronicle* aan het bescheiden oordeel van almanak-lezers over. Verder berigt hetzelfde blad, dat de Russen, tusschen Widdin en Orsowa, Servie binnentrokken. Even te voren meldde men, dat aldaar 40,000 Oostenrijkers verschenen! Nu, zijn die er nog niet, dan zullen ze welhaast komen. Intusschen — het verschil is groot tusschen eene *voorspelling* en een *feit*.

Waar is toch de Russische vloot? Die vraag zou een goed prijsraadsel zijn. Gedurig wordt zij of een gedeelte van haar gezien en „van achteren beschouwd" — zou de *Kamper Courant* zeggen — was het hoogstens iets, dat er op geleek.

Hoe is het met den opstand in Griekenland? Prijsraadsel no. 2. Nu trekken de insurgenten overal zegevierend voorwaarts — dan zijn de Turken meester. De jongste berigten zeggen het laatste. Twee Grieksche Ministers hebben hun ontslag gevraagd — die van Financien en Justitie — en wel door Engelschen en Franschen invloed. Engeland is zeer begeerig, om Griekenland klein te houden. De Grieksche koopvaardij is zeer aanzienlijk.

Oostenrijk en Pruissen hebben een of- en defensief verbond gesloten. Pruissen zal, als Oostenrijk ten gevolge van de Oostersche kwestie militaire bewegingen moet maken, eene sterke armee, als reserve leveren. De *aard* en het *doel* dier militaire bewegingen zijn ons nog onbekend.

Na den dood van den heer Jacobi, minister van koophandel van den Paus, ontstond er strijd, of zoodanige betrekking in 't vervolg door een geestelijk persoon, dan wel door een leek zou worden vervuld. Die eischten, dat alle hooge Staats-ambten door Geestelijken worden bekleed, behaalden, zooals ook wel te voorzien was, de overwinning: Monsignor Amici werd Minister van Koophandel! En waarom ook niet? De Roomsch-Catholijke Geestelijkheid is immers niet geheel vreemd aan het drijven van *handel!*

Het Engelsche Lagerhuis wordt thans door twee zeer belangrijke zaken bezig gehouden. De eerste is een voorstel van de Catholijke fractie van het Huis, 't welk eischt, dat aan de universiteit van Dublin haar Protestantsch karakter werde ontnomen. De meerderheid verwierp dat voorstel met zekere verontwaardiging. De andere zaak betreft het onderhoud van de vrouwen en kinderen der soldaten, die naar 't Oosten trekken. Men wil helpen, die er zijn, doch ook gaandeweg vermindering brengen in den grooten familietrein, die zich gewoonlijk in de achterhoede eener Engelsche armee bevindt.

Het Staatkundig Europa begint een ernstigen blik op Zweden en Denemarken te slaan. Deze beide Natien zijn als 't ware twee bruiden, die Engeland, Frankrijk en Rusland tot vrijers hebben. Zeker is het althans, dat beide zeer verlegen zijn met de beleefdheden of eischen dier hooge potentaten. Zij hebben wel de neutrale vlag uitgestoken, maar dat kon wel eens geen teeken zijn, 't welk de slaande engel des oorlogs eerbiedigde. De Zweedsche Natie berekent niet alleen wat zij kan *verliezen*, maar ook wat zij kan *winnen*. Eene gevaarlijke kansrekening! Denemarken erlangt andere Ministers aan 't roer van Staat, en daarvan zal het gevolg kunnen zijn: eene gewijzigde buitenlandsche politiek.

De door de Oostzee-vloot meest bedreigde Russische sterkten in Finland zijn bezet, onder anderen, ook door 16,000 grenadiers der Keizerlijke Petersburger garde. Te Hamburg meende men, dat Napier, in schier ontembaren ijver naar oorlogs-roem, eene krachtige poging zou doen, om Kroonstad te veroveren of althans te vernielen. Zoo zou men den oorlog zien in de nabijheid van de hoofdstad, en bij de mogelijkheid daarvan, heeft de Keizer aan de Keizerin, die reeds sedert geruimen tijd ziekelijk is, geraden, om te Moskou tijdelijk haar verblijf te houden. Zij wilde aan dien wensch haar's Gemaals gehoor geven.

Spanje had weer een oproertje. 't Was er ook waarlijk al te lang stil, en 't is niet goed met Spanje, als de Natie zich verveelt. Daartoe is zij te romantisch. Nu was het tooneel des oproers in de fabrijkstad Barcelona. De arbeiders vroegen meer loon en zij vroegen dat zeer dreigend. De autoriteiten lieten zich zien — de troepen rukten aan — de ontevredenen wierpen met steenen van de straten en meubelstukken uit de huizen — de soldaten deden toen hun pligt, vochten twee dagen met het volk en waren op den derden geheel meester van het terrein. Men vond gekwetsten en dooden en arresteerde ettelijke dozijnen werklieden. Overigens bleef de stad stil en de meerderheid harer bevolking zag de straat-bataille zeer onverschillig aan. Maar is er ook iets meer dan verhoogd loon, dat het volk in beweging bragt? Zie hier, wat men hierop antwoordt: het Jezuitismus maakt zich in Spanje weer breed — de geestelijkheid wordt er hoog-sprekend, sedert het tractaat in 1851 met Rome gesloten. De Geestelijkheid ondermijnt de maatschappelijke kracht. Onder de godsdienstige genootschappen, die allerwege als paddestoelen uit den grond rijzen, heeft de Bisschop van Barcelona er een opgerigt, genaamd: *de School der deugd*, en waarin het beste gedeelte der werklieden als leden zijn ingeschreven. Een groot getal der genootschappen telt onder zijne leden meest grijsaards en kinderen — de *School der deugd* werft voor haar corps liefst de jeugd. En uit *die* school verscheen het jongste oproer! 't Is dan daarom ook, dat de Regering met bijna ronde woorden de invloed der Geestelijkheid als de hoofdoorzaak van het tumult aanduidde. „Dat is de dank — schrijft iemand uit Madrid — door de Geestelijkheid gebragt, voor al de toegevendheid, haar door de Regering bewezen!" De school der deugd is op last der Regering ontbonden.

Madrid was op 5 April rustig.

De Pruissische Tweede Kamer hield dezer dagen eene hoogst belangrijke zitting, die *zeven* uren duurde en waarin de leening van 30 millioen Thaler werd goedgekeurd. Drie redevoeringen trokken vooral de aandacht en wel die des heeren von Manteuffel, kabinets-president, Bethman-Hollweg en Vincke.

De *uiterste regterzijde* vroeg goedkeuring van het Wetsontwerp zonder *voorwaarden*. Daarin sprak — zeide men — de Russische partij.

De *Commissie* — het *linker centrum* vroeg goedkeuring, maar wilde daaraan de verpligting verbinden, dat de Regering de westelijke politiek *huldigde*.

De *linkerzijde*, vertegenwoordigd door den heer von Vincke, zou hare goedkeuring willen leenen, op het oogenblik, dat Pruissen besloot, om met het Westen den oorlog te voeren tegen Rusland.

De uiterste regterzijde won den parlementairen strijd, maar met behulp der uiterste linkerzijde. Deze ondersteunde haar, toen zij zag, dat hare voorwaarden niet zouden worden aangenomen.

De tribunes, in de beide laatste jaren als 't ware geheel verlaten, waren bij de discussien over deze belangrijke zaak geheel bezet, en eene doodelijke stilte heerschte er, toen de kabinets-president het woord nam. Hij zeide hoofdzakelijk:

„Het Gouvernement des Konings vraagt een crediet, ten einde, is het noodig, de krijgsmagt des Rijks *in volle activiteit* te brengen. Gij hebt regt, dit toe te staan en te weigeren. Een *voorwaardelijk* toestaan echter zal de Regering beschouwen als eene *weigering*, want zij acht het noodig over dat crediet *thans* te mogen beschikken. Vertrouwt haar! Zij zal er goed gebruik van maken. Eischt gij waarborgen — zeg dan *neen* op de vraag van het Gouvernement. Ik zal wel niet behoeven te zeggen, welken invloed dat *neen* zou te weeg brengen. Denkt gij anders, zeg dan *ja*, als een krachtig bewijs, dat, hoe verschillend de opiniën hier ook zijn mogen — het gevaar, als het dreigt, steeds vindt een eensgezind Pruissen!"

De heer von Manteuffel, broeder van den Kabinets-President, betwistte de Kamer het regt, om de buitenlandsche politiek der Regering te beoordeelen. 't Zou eene krenking zijn van de regten der eerste Kamer, als men deze een wets-ontwerp zond, *voorwaardelijk* goedgekeurd. Dat streed ook tegen de constitutie. De armee geeft haar bloed *onvoorwaardelijk*. Volgen wij haar hierin — zeide de spreker.

De heer Bethman-Hollweg, tolk van het linker centrum, eischte voorwaarden.

„Rusland — zeide hij — wil de wereld-heerschappij en wij moeten het dus binnen den kring van het Europeesch evenwigt terugvoeren. Daarbij heeft Pruissen een bijzonder groot belang. Bloedverwantschap en wapen-broederschap, hoe eerbiedwaardig die gevoelens op zich zelve zijn, moeten de politiek niet beheerschen. Dankbaarheid is eene politieke deugd, als men die ook bij anderen vindt. Maar Rusland was nooit erkentelijk jegens Pruissen. De politiek der Russische partij komt uit de revolutie. Na de overwinning en na de verdeeling van den buit, wierp zich die partij in de armen van Rusland, en nu zij Pruissen niet in eene Russische alliantie kan slepen, huldigt zij de *neutraliteit*. Alsof Pruissen onzijdig kon blijven! En zij wil de neutraliteit, zoo als Rusland die voorschreef! Neen, Pruissen heeft slechts ééne partij, en dat is die van het Westen, om zijne regten te doen eerbiedigen. Ongelukkig het Land, als het eerst een besluit wilde nemen op den dag des gevaars. Dan was het te laat. Ik stel mijn vertrouwen, niet in dubbelzinnige woorden, niet in mannen, die als roozebladeren zich krullen voor elken wind, maar in de kracht der feiten en den onweerstaanbaren drang der gebeurtenissen."

De heer von Vincke (linkerzijde) beweerde, dat de godsdienstige kwestie in Turkije slechts een voorwendsel is, maar een onbepaald vertrouwen op het karakter van den Keizer van Rusland deelde hij niet. Hij achtte dien Monarch hoog, die zeker niet verraderlijk handelde, want hij *zeide* wat hij wilde en hij *deed* wat hij wilde. Sedert zijne komst tot den troon had hij zich niet laten leiden door banden des bloeds, noch door romantische idées, maar alleen door de zucht, om de grootheid en magt zijns Rijks te vermeerderen. Hij wil den sleutel hebben van zijn huis, zooals Frederik de Groote Constantinopel noemde. En daaraan heeft hij, uit een Russisch oogpunt beschouwd, gelijk. Pruissen, als het eene Europeesche Mogendheid is, moet er zich echter tegen verzetten, dat Rusland meester zij van den Bosporus en van de Sond. Is Pruissen dat niet, dan moet het zich nog te eerder aan de sterkeren hechten, opdat zijne zwakheid worde te hulp gekomen.

„Herinner u, mijne heeren! — roept de spreker — het woord van Frederik de Groote: als de Russen te Constantinopel zijn, zal men hen binnen 8 dagen te Koningsbergen zien!

Men heeft gesproken van banden des bloeds, maar, mijne heeren! ik heb veel te groot denkbeeld van het karakter onzes Konings, dan te gelooven, dat hij de belangen des Rijks zou opofferen aan gevoelens, die den Keizer van Rusland nooit hebben geleid. Ook sprak men van de godsdienst, vergelijkende den Czaar bij Godfried van Bouillon en deze oorlog met de kruistogten. Maar ieder weet immers, dat er alleen sprake is van de nalatenschap eens *zieken mans* (den Sultan). De ware Pruissische politiek moet ons van Rusland vrij maken. Als Pruissen, vóór Rusland den Pruth passeerde, zich tegen den Czaar had verklaard, hadden wij thans *vrede*. Protocollen rigten thans weinig uit. Eene groote Mogendheid moet durven uitvoeren, wat zij voor den grondslag houdt van het regt. In plaats daarvan leent zich Pruissen als boodschapper van de Europeesche post en brengt vredes-voorstellen hier en vredes-voorstellen dáár, vraagt aan Oostenrijk wat het doen zal, en eindigt, met dat Rijk zijne Italiaansche bezittingen te waarborgen en alzoo het tractaat van 1851 te verlengen. De Staat van Frederik kan wel zonder Oostenrijk's bestiering!

Met groote meerderheid werd de leening goedgekeurd.

14 *April*.

Hoewel Oostenrijk nu overhelt tot de westelijke politiek en Pruissen heeft verleid, om een protocol te teekenen, waarin beide verklaren, dat het Westen in den strijd tegen het Noorden *in zijn regt* is, blijven zij toch lijdelijke toeschouwers van den aangevangen oorlog en meesteressen over de rol, die zij in de toekomst op zich zullen nemen.

Dat zij tot eene interventie in 't belang van het Westen zullen overgaan, is mogelijk, maar dan is het in de eerste plaats ook in hun *eigen* voordeel of tot *zelfverdediging*.

Oostenrijk verleidde Pruissen — zeiden wij — maar wij voegen er bij — Pruissen hield Oostenrijk tegen, om niet verder westelijk te gaan.

Het oorlogs-tooneel geeft geen nieuws.

Omer-Pacha leed een treffend verlies. Hij werd door een Russischen kogel beroofd van een krijgsman, wiens oordeel hij dagelijks inriep, van kolonel *Dieu*, een Franschman, die reeds sedert ettelijke maanden in het leger van den Donau diende.

Dat de Russen Servie introkken, wordt niet bevestigd, en van de „groote bataille" zwijgt ieder.

Zij schijnt dus alleen geleverd op het bureau van den Morning Chronicle.

De Grieksche opstand schijnt inderdaad in de teering te geraken.

Daar de Belgische, Fransche en Engelsche gezanten geweigerd hebben, de Grieken te Constantinopel onder hunne bescherming te nemen, heeft zich de Grieksche gezant tot den Amerikaanschen gewend. Het antwoord is nog onbekend. Men weet dat den Grieken aangezegd is, om Turkije binnen een bepaalden tijd te ruimen. Latere tijdingen verzekeren, dat de Grieksche gezant zelf reeds is vertrokken en de Grieken met geweld zullen worden uitgedreven. Broeder Jonathan kan hierin een belangrijke rol spelen.

Te Rome schijnt eindelijk vonnis gevallen in de zaak van Rossi's vermoording. Deze regtzaak is in 't geheim behandeld, trouwens niemand wist er iets van. Thans verzekert men, dat *zes* personen ter dood zijn veroordeeld! Wij hebben onlangs nog gezegd, dat men te Rome eene zeer wonderlijke manier heeft, om regt te spreken, en deze zaak is daarvan op nieuw een treurig bewijs.

Napier verliet de baai van Kiöge met 23 schepen.

—

De Kamer van Afgevaardigden in Sardinie heeft weder eene klagte gehoord over het openbaar onderwijs. Onderscheidene Bisschoppen hebben een adres aan den Koning gezonden, en daarin gezegd, dat het onderwijs het verstand en het hart des Volks bedierf. Een der afgevaardigden noemde dit eene grove onwaarheid. De Minister van onderwijs verklaarde daarop ook, dat niets de grieven der Bisschoppen regtvaardigde en een der leden van de oppositie meende, dat men het adres moest verzenden aan den Minister van Justitie, om regt te doen met de *lasteraars*.

Dat scheen de Kamer toch wat kras te vinden, althans zij toonde zich te vreden met de verklaring des Ministers.

De Iersche Catholijke partij doet haar best om de Engelsche Regering, reeds zoo druk met den oorlog, te bemoeijelijken op parlementair gebied. „Men ziet hieruit, zegt iemand, dat deze partij de weinige achting, die zij geniet, te naauwernood nog verdient.

Koning Otto heeft ook plaats genomen onder de gekroonde briefschrijvers, en een epistel aan den Keizer van Frankrijk is de eerste vrucht zijner politieke pen. De heer Maurocordato kwam er mede te Parijs. De inhoud kan men wel raden. Hij zal loopen over den Griekschen opstand, en betuigen dat de Regering wel genegen, maar niet in staat is, om de insurgenten te beteugelen.

Te Constantinopel wachten velen met ongeduld de komst der geallieerde hulptroepen, omdat de toestand der bevolking jammerlijk is. Die er de meeste bekommering baart is de Mammon. De geldkisten en geldbeursen geraken meer en meer ledig, en het hart der orthodoxe Muselmannen is vol wrevel. Bij dat alles is het leven er zeer duur, en die honger lijdt is zelden aangenaam in de conversatie.

De Europeanen vooral, die te midden van al die ontevredenheid en ellende leven, verlangen zeer naar de Engelsche en Fransche uniformen.

De Sultan heeft de Kurdische Prinses ontvangen, die als amazone zich aan 't hoofd stelde van 450 ruiters en die op eigene kosten kleedt en voedt. Overal spreekt men van deze Vorstelijke dame, en in de harems wel het meeste. De Constantinopelsche dandij's, de jeugdige secretarissen van vreemde gezantschappen, de klerken op de consulaten nemen echter weinig notitie van hare Kurdische Hoogheid. 't Is eene maagd van *zestig* jaar!

De Sultan gaf haar den rang van Pacha.

Jongste berigten.

Sommige berigten willen, dat de Oostenrijkers met een sterk korps in Servie zijn binnengerukt; anderen betwijfelen dit echter; doch hoe dit zij, het schijnt het bepaald plan, dat Servie door Oostenrijk zal bezet worden; dit zou evenwel nog geene directe vijandelijke demonstratie tegen Rusland zijn.

De overtogt der Russen over den Donau is te Petersburg door illuminatie etc. etc. gevierd. Keizer Nikolaas heeft aan Vorst Gortschakoff een eigenhandigen brief gezonden, waarin hij hem zijne bijzondere tevredenheid betuigt over den gelukkig volbragten togt over den Donau. De brief begeleidde 's Keizers miniatuur-portret, in brillanten gevat, en bestemd om als eereteeken in het knoopsgat gedragen te worden.

Generaal Canrobert is 3 April met 1100 man van het Fransche expeditie-leger te Constantinopel aangekomen. — De vereenigde vloten lagen nog te Kavarna. Mariniers werden ontscheept ter verdediging van Varna.

Den 5 April is vorst Paskewitsch, de Russische opperbevelhebber, te Bucharest aangekomen.

Hamburg en Lubeck hebben den uitvoer van wapenen verboden.

Men heeft opgemerkt, dat bij de laatste algemeene verleening van ridder-orden door de Russische Regering een groot aantal is toegekend aan Pruissische hoofd-officieren.

Lord Raglan, opperbevelhebber van het Engelsche expeditie-leger, en de hertog van Cambridge zijn te Parijs aangekomen en daar feestelijk ontvangen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

EERSTE KAMER DER STAT. GEN.

In de zitting van 11 dezer zijn met algemeene stemmen aangenomen: het ontwerp, houdende het vaststellen van de bezoldiging van den minister voor de r. k. eeredienst; — de voordragt, voor de vrijstelling van den invoer van mest-speciën in Indië; — en is ook aangenomen het ontwerp ter regeling van het fonds der domeinen. De kamer heeft besloten, dat de wets-ontwerpen: tot opheffing der paardenposterij, tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1854 (vergoeding van renten aan de rijnspoorweg-maatschappij), en tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch-Indië, van welk laatste tot rapporteurs zijn benoemd de heeren: *v. Goltstein v. Oldenaller*, *v. Rijckevorsel*, *v. d. Oudermeulen* en *Insinger*, op een nader te bepalen dag zullen worden afgedaan.

Onder het dorp Enter (Overijssel) is weder een kind verbrand, terwijl de moeder bij de buren was.

— Men verzekert, dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal tegen 25 dezer hare werkzaamheden zal hervatten.

— Naar men verzekert zullen de troepen dit jaar te Reijen kamperen en zal de kavalerie in de omstreken aldaar ingekwartierd worden.

— Uit Petersburg wordt van den 4en geschreven, dat de graaf van Nesselrode aan de daarin betrokkene gezanten het antwoord heeft doen toekomen op de voorstellen, betreffende het verbod van uitvoer van granen uit de Zwarte Zee en de Zee van Azof. Volgens dit antwoord neemt de Russische Regering de granen, welke aan Nederlandsche onderdanen toebehooren, voor hare rekening tegen den tusschen koopers en verkoopers bedongen prijs; waar handgeld betaald is, vergoedt de Regering dit terstond; zij behoudt zich voor, op te geven, wanneer de betaling en de ontvangst van het overige geschieden zal. Betreffende de schepen kunnen geene bepalingen door de Russische Regering worden gemaakt, en blijft dit aan de betrokkene gezantschappen overgelaten. De uitvoer van granen uit de havens der Oost-Zee zal niet worden verboden. *Gron. Ct.*

— Van Java wordt berigt, dat men daar op vele plaat-

sen door de heerschende droogte voor eene mislukking van het rijstgewas vreesde; inzonderheid gold dit van de residentien Patjitan, Madioen, Japara en Samarang.

— Den 21 Februarij is de luit. generaal ridder *de Stuers*, benoemd kommandant van het Indisch leger, in welstand te Batavia aangekomen, en heeft den volgenden dag het commandement van het leger uit handen van den waarnemenden kommandant den generaal majoor *C. Bakker* overgenomen.

Zwolle, 13 Maart. Op de heden aan de Schrevenweg gehoudene beestenmarkt werden wederom hooge prijzen besteed, zoowel voor gust als dragtig vee. Er waren melkkoeijen, welke voor 140 gulden niet gegund werden. De aanvoer bedroeg 256 stuks.

Steenwijkerwold, 10 April. De aanhoudende droogte, die reeds eenige weken heeft aangehouden, hoe voordeelig zij ook tot hiertoe voor de rogge is geweest, begint op de weide- en hooilanden een nadeeligen invloed uit te oefenen, welke nog vermeerderd wordt door de hevige nachtvorsten die dagelijks vallen. Bovendien begint het water voor het vee in deze en de omliggende gemeenten te ontbreken. Groot is dan ook het verlangen naar een verkwikkenden regen, te meer, omdat de op de groenlanden uitgespreide mest zoo zeer is uitgedroogd, dat hij geene de minste werking kan doen.

Groningen, 12 April. Gisteren zijn wederom bij de heeren *Post*, *Sitter* en *Ali Cohen* alhier en *Queijssen* te Wildervank een aantal Belgische konijnen ontvangen, alsmede eenige exemplaren van Engelsch ras, die nog grooter en zwaarder dan eerstgenoemde zijn.

— Alhier is dezer dagen door eenige aanzienlijke ingezetenen eene proef genomen met een maaltijd, bestaande uit onderscheidene geregten van paardenvleesch. Over het geheel schijnt men dat vleesch met vrij veel smaak te hebben genuttigd, doch vond men het wat zoet. (Het paard was jong en vet). Men meent, dat het gebruik van *gerookt* paardenvleesch ook hier meer en meer ingang zal vinden. (*H.*)

— De longziekte is digt bij deze stad op een stal te Noorder hoo[illegible] tegen verdere verspreiding genomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Met betrekking tot de tentoonstelling in 1855 leest men in den *Moniteur* o. a. het volgende: „Het reglement voor de tentoonstelling bevat de gunstigste bepalingen voor de Fransche en vreemde inzenders. Al hunne voortbrengselen zullen volkomen gelijk worden behandeld; het vervoer geschiedt kosteloos: de Fransche voorwerpen van de plaats waar zij zijn vervaardigd, de voorwerpen van het buitenland van de grenzen. De invoer der vreemde voorwerpen is zoo gemakkelijk mogelijk gemaakt."

— Men schrijft onder dagteekening van 9 dezer uit Parijs, dat de hitte daar gelijk is aan die van Junij en dat men reeds jongens in de Seine ziet baden.

— Het Wetgevend Ligchaam heeft heden zonder beraadslaging en met algemeene stemmen het wetsontwerp aangenomen, strekkende om aan de regering magtiging te verleenen om van de ligting 1853,60,000 man meer dan het contingent van 80,000 man, dus 140,000. onder de wapens te roepen.

— Te Parijs wil men vrij algemeen weten, dat het huis Rothschild van de Turksche leening heeft afgezien alleen omdat Frankrijk en Engeland weigerden die te waarborgen.

— Naar men wil heeft de heer *Guizot*, die dezer dagen de Prinses *Lieven* te Brussel bezocht heeft, van de zijde der regering eene officieuse waarschuwing gekregen, dat zij *in het belang zijner gezondheid* in den aanstaanden zomer een maatregel ten zijnen opzigte denkt te nemen. Men gelooft dat de heer *Guizot* deze waarschuwing niet in den wind zal slaan.

— De *Stampa* van Genua meldt, dat 600 gevangenen uit het fort Pagliano, eene staatsgevangenis van den H. stoel, zijn ontsnapt.

ENGELAND.

De fabrijkanten te Stockport hebben zich genoodzaakt gezien, tengevolge van verminderden aftrek, aan hun werkvolk te kennen te geven, [illegible] week hunne dagloonen met 10 pCt. zullen verminderen.

— Het Noord-Amerikaansch schip *the Black Warrior*, dat door de Spaansche gezagvoerders in Havana was in beslag genomen, is weder vrijgelaten tegen betaling van 6000 dollars door den kapitein. De bodem werd den 28 Maart te New-York terug verwacht.

DUITSCHLAND.

De Keizerlijke bruid verlaat den 20 dezer Munchen om naar Weenen te reizen. Hare ouders en verdere bloedverwanten zullen haar derwaarts vergezellen. Dereis zal volbragt worden tot Donauwört langs den spoorweg, en van daar per stoomboot den eersten dag tot Regensburg en den tweeden dag tot Linz.

— Een dagblad meldt, dat onder het volk een vernuftig antwoord op de vraag gegeven is, wat het lot van Turkije tegenover de vijf mogendheden zal zijn. Men vindt het antwoord, als de eerste letters van de namen der vijf mogendheden bijeen gevoegd worden: Oostenrijk, Pruissen, Frankrijk, Engeland, Rusland (*Opfer*, d. i. offer, die het gelag betaalt).

CHINA.

Uit China wordt berigt, dat het Russische stoomschip Rostock te Shanghai dépèches heeft aangebragt, waaruit blijkt, dat, tengevolge van een onderhoud, tusschen den Russischen gezant en de Japansche overheid, de laatste beloofd heeft, de haven En-un voor den algemeenen handel open te stellen.

RUSLAND-TURKIJE.

Een te Berlijn verspreid gerucht heeft veel indruk gemaakt, hoewel men nog niet weet of het geloof verdient. Volgens dat gerucht zou de konventie der westersche mogendheden een geheim artikel inhouden, waarbij elke der kontrakterende partijen zich verbonden moet hebben de wapens niet neder te leggen, voor en aleer Rusland zou hebben afgezien om de Zwarte zee tegenover de andere europesche natiën te beschouwen als een *mare clausum* (geslotene zee.)

— De opperbevelhebber van het russische leger in de Donauvorstendommen heeft een besluit doen afkondigen, houdende dat allen die voorbedachtelijk of onwillekeurig onnaauwkeurige berigten verspreiden over de bewegingen des russischen legers, voor een permanenten krijgsraad gebragt en volgens de strenge krijgswetten gestraft zullen worden.

— Brieven uit het Russische leger melden, dat aan de monden van den Donau eene zeer groote hoeveelheid leeftogt van allerhanden aard is bijeengebragt, voor de Russische troepen bestemd, welke den Donau zijn overgetrokken. Reni is de stapelplaats van alle deze benoodigdheden. In Galacz en Braila zijn slagterijen ingerigt, en in de nabijheid dezer plaatsen zijn menigvuldige broodbakkerijen gesticht, voor het onderhoud van den soldaat is alzoo in de ruimte gezorgd, en, naar luid dezer berigten, scheen alles aan te duiden, dat men zich tot het voeren van een belangrijken en langdurigen oorlog voorbereidde.

DRENTHE.

Assen, 15 April. Tot Burgemeester van Gramsbergen is benoemd de heer *A. C. Bouwmeester*.

— De Koning heeft goedgekeurd de beroeping van de navolgende Predikanten: van den heer *N. Beets* te Utrecht, van den heer *H. J. van der Scheer* te Huins en Lijons, en van den heer *F. J. Hesse* te Gasselternijeveen.

— De stoomboot-diligence, welke eergisteren-avond te half twaalf uur van Meppel hier had moeten arriveren, is eerst den volgenden morgen te vijf uur aangekomen, ten gevolge van het laat aankomen te Zwartsluis van de Zwolsche stoomboot, die in den mond van het Zwolsche diep heeft vastgezeten.

— Tot aanvulling van ons berigt, in het vorig no. opgenomen, deelen wij nog mede, dat de heer *de Vassy*, Inspecteur der Registratie, thans alhier, tot onder-commandant is benoemd van de eerewacht, die zal fungeren, als de Koning in den aanstaanden zomer Assen bezoekt.

— Eergisteren hebben de Staten dezer Provincie beschikt op de aanvragen om subsidien voor de aan te leggen straatwegen in dit gewest. Voor den weg van Dalen naar Coevorden hebben zij 35 pct., voor die van Steenwijk naar Vledder, van Zuidlaren naar Gieten en van Assen naar Beilen ieder 30 pct. toegestaan. Naar aanleiding van het verzoek van het bestuur van het IXe landhuishoudkundig congres, is aan het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe nog *f* 400-„, verleend als verhooging van de reeds vroeger aan hetzelve toegestane subsidie, en wel met bepaling, dat deze *f* 400-„ zullen strekken voor eene algemeene tentoonstelling. (*Zie verder het Bijblad*)

— Wij kunnen berigten, dat de Koning aan de besturen van *Weststellingwerf*, *Ooststellingwerf* en *Opsterland* concessie heeft verleend voor den aanleg van een weg van den staten Zeedijk onder Scherpenzeel door Munnikeburen, Oldelamer Nijelamer tot Wolvega, en van daar door Olde- en Nijeholtpa, Oldeberkoop en Makkinga tot aan de compagnonsvaart ten zuiden van de Tjonger, vervolgens langs die vaart over Oosterwolde en Appelscha tot de grenzen der Provincie Drenthe in de rigting van Smilde, alsmede tot den aanleg van een zijtak uit de compagnonsvaart over Donkerbroek, Wijnjeterp, de Hemrik, Lippenhuizen tot den straatweg van Beesterzwaag naar Gorredijk. Voor dezen weg is een Rijks subsidie verleend van *f* 40. 000, te betalen in vier jaren. Men weet, dat de gemeente Smilde dezen weg zal doortrekken van de grenzen van Friesland tot den Rijksstraatweg aldaar.

— Tot plaatsvervangend kantonregter te Hoogeveen is herbenoemd de heer Mr. *A. H. Witsenborg*.

— Naar men verhaalt, moet door de directie van de Drentsche Veen- en midden-Kanaal-Maatschappij besloten zijn, dit jaar nog uit te besteden het aanbouwen van twee woningen [illegible] Ellersveld bij de afgestane gronden van Orvelte, zoodat zeer spoedig midden op het veld, ongeveer aan den grooten weg op Coevorden, een gebouw zal verrijzen; een begin van meerder, waardoor de uitgestrekte heide in vruchtgevend land en groene dennenbosschen zal veranderen.

— De verwers alhier hebben besloten 1o. de vasstelling van verhooging van werkloon, twee cent per schoft, aanvangende 1 Mei e. k.; 2o. dat geen verwersbaas een gepatenteerden knecht in zijn werk nemen mag; 3o. dat geen knecht zonder toestemming zijnen baas mag verlaten, om bij een ander te gaan werken en niet buiten de gemeente mag werkzaam zijn, en 4o. dat elke knecht verpligt zal zijn, wekelijks tien cent uit te keeren, teneinde daarvoor een fonds tot stand te brengen, om in geval van ziekte daaruit eenige ondersteuning te genieten. Het ontwerpen van nadere verordeningen ten dezen is aan de Mr. verwers *N. Smeedes*, *IJwema* en *Drijfhamer* overgelaten.

— Bevorderd van de 3e tot de 2e kl. de commies *Jan Uri* te Schoonebeek en van de 4e tot de 3e kl. de commies *J. E. Winter*, te Hoogeveen; terwijl op 1 Mei e. k. overgeplaatst wordt de commies der 4e kl. *A. G. Hatzman*, van Bierum (directie Groningen) naar Weijerswold.

— Heden zal alhier, naar wij vernemen, in het logement van den heer *Somer* eene vergadering plaats hebben van de Commissie voor den aanleg van een kanaal van Assen naar Groningen.

— Wij vernemen, ten aanzien van de algemeene en provinciale tentoonstelling, welke bij gelegenheid van het aanstaand congres te Assen zal gehouden worden, dat dezelve zal plaats hebben van 27 Junij tot 1 Julij, doch dat het vee en pluimgedierte alleen zullen worden tentoongesteld op Vrijdag den 30 Junij, terwijl de volgende premien zullen worden uitgeloofd:

Provinciale tentoonstelling.

Voor springhengsten 1e prijs *f* 60-„, 2e prijs *f* 30-„, 3e prijs 20-„; — voor de jonge hengsten 1e prijs *f* 30-„, 2e prijs *f* 25; — voor de hengste-veulens 1e prijs *f* 15-„, 2e prijs *f* 10-„; — voor de fok-merrien 1e prijs *f* 40-„, 2e prijs *f* 25-„; voor het best gekeurde paard beneden zeven jaren oud, inlandsch ras, 1e prijs *f* 40 „, 2e prijs *f* 25-„; — voor het best gekeurde span wagen-paarden, aangespannen voor een boerenwagen, inlandsch ras, beneden zeven jaren oud, 1e prijs *f* 50-„, 2e prijs *f* 25-„; — voor het best gekeurde jonge merrie-paard, niet gewisseld hebbende *f* 15-„; — voor het best gekeurde jonge ruin-paard, nog niet gewisseld hebbende *f* 10-„; — voor de springstieren 1e prijs *f* 30-„, 2e prijs *f* 20-„, 3e prijs *f* 15-„; — voor het best gekeurde vette rund *f* 20-„; — voor de best gekeurde melkkoe, melkgevende of dragtig 1e prijs *f* 25-„, 2e prijs *f* 15-„; — voor de best gekeurde kalfdragende vaarse, voor de eerste keer dragtig zijnde 1e prijs *f* 20-„, 2e prijs 10-„; — voor het best gekeurde jonge rund, nog niet gewisseld hebbende *f* 10-„; — voor den best gekeurden ram (heideschaap), 1e prijs *f* 10-„, 2e prijs *f* 5-„; — voor de best gekeurde vier ooijen (heideschapen), *f* 6-„; — voor het best gekeurde schaap van een ander ras *f* 5-„; — voor den best gekeurden beer van inlandsch ras 1e prijs *f* 8-„, 2e prijs *f* 4-„; — voor den best gekeurden beer van een ander ras 1e prijs *f* 10-„, 2e prijs *f* 5-„; — voor de best gekeurde biggen, twee stuks inlandsch ras *f* 4-„; — voor de best gekeurde biggen, twee stuks gekruist ras *f* 5-„; — voor den schoonsten haan en minstens 6 hennen *f* 5-„; — voor den schoonsten gent en minstens twee ganzen *f* 5-„; — voor den schoonsten weerd en minstens twee eenden *f* 3-„.

(*Vervolg in het volgend no.*)

* **Roswinkel, 11 April.** Op den 9 dezer werd door den Hoofdcommies, de ambtenaren van Roswinkel en een lid van den Raad der gemeente Emmen, huiszoeking gedaan bij *I. Groenhage*, wonende in de Maten; deze hebben aldaar 1000 halve Ned pd. spek bevonden, hetwelk dadelijk naar Emmen is getranpsorteerd.

* **Coevorden, 12 April.** De buitenwerken, die hier verpacht zijn voor den tijd van zes jaren, om als bouwland gebruikt te worden, zijn meest allen langs de buitengracht zwart gemaakt en bezaaid. Daar door de aanhoudende droogte het zaad er slecht opkomt, wordt hier wel verlangd naar wat regen.

Meppel, 12 April. De twee jongelingen, die zich uit de ouderlijke woning van hier verwijderd hadden, zijn reeds weder teruggekeerd. Op reis gegaan naar Haarlem, ten einde bij het corps dragonders vrijwillig dienst te nemen, was een verblijf van slechts twee dagen in de kazerne aldaar genoeg, om hen te overtuigen van de waarheid der spreuk: „Oost, west, 't huis best."

— Ongeveer van den Galgenkampbrug af tot waar de Drentsche hoofdvaart eindigt en in het Meppelerdiep uitloopt, zit sedert eergister avond eene bijna onafzienbare vloot beladene en ledige schepen aan den grond, tengevolge van de zandbanken, die er door de sterke strooming van het Mallegat gespoeld zijn en den aanhoudenden oostenwind, die het water telkens nog meer naar zee doet vloeijen. *Pr. Ov. Ct.*

* **Peize, 13 April.** Gisteren had de landbouwer *J. E.* alhier, die een houtduif wilde schieten, het ongeluk, dat hem de regter loop van het geweer sprong, met dat ongelukkig gevolg, dat hem bijna de geheele hand is verbrijzeld; gelukkig nog, dat het de linker loop niet is geweest, daar 't hem dan ligtelijk het leven had kunnen kosten. — De kinkhoest blijft hier nog al vrij wat heerschen en sleept menig jeugdig pand van der ouderen hart in het koele graf; een groot aantal kinderen kampt steeds nog met deze vreesselijke ziekte; zoo de tegenwoordige gure en drooge weersgesteldheid nog wat blijft voortduren, zullen er misschien nog meerdere kleinen bezwijken.

* **Smilde, 12 April.** L.l. Zaturdag is alhier het volgende ongeluk gebeurd: *M. Oosterga* komt met den wagen van het land rijden, de paarden geraken op hol, en loopen in eene sloot. *Oosterga* geraakt er onder en breekt het eene been. Men heeft hem op een kruiwagen huiswaarts gebragt. De paarden hebben geen letsel bekomen; de wagen is een weinig beschadigd.

* **Gramsbergen, 11 April.** Den 10 jl. heeft er te Tiggelte in Twenthe een allernoodlottigst ongeluk plaats gehad. Men was, namelijk bezig met het inheijen van palen voor eene te vernieuwen brug over den Dinkel, toen door het plotseling breken van het heiblok onderscheidene arbeiders zoodanig gekneusd en gewond zijn, dat één, een man en vader nabij Denekamp woonachtig, niet lang daarna onder de hevigste pijnen bezweken is, een ander zeer gevaarlijk ligt en meerdere personen arm of been hebben gebroken.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

13 April. *Hendrikje Haveman*, wegens het toebrengen van slagen en stooten aan *Hendrikje Mkskee*, en het toevoegen van het scheldwoord *gaauwdief* aan *Hillegien Schans*, met bevestiging van het vonnis der Regtbank, veroordeeld tot zes weken gevangenisstraf; — *Klaas Kost*, veroordeeld tot eene geldboete van *f* 200-„, wegens het graven van turf zonder consent; — *Geert Zeuner*, met bevestiging van het vonnis der Regtbank, wegens het verbreken van sluiting der woning van *Harm Holst* en het toebrengen van slagen oan denzelven, tot eene gevangenisstraf van 4 maanden en geldboeten van *f* 8-„ en *f* 25-„ en de kosten.

DE VERTELLER ENZ.

KONSTANTINOPEL.

— 1453. —

Heden, den 6 April 1854, is het vierhonderd en een jaar geleden, dat Mahomet II, zoon van Amurath, het beleg voor Konstantinopel sloeg en het na 53 dagen kloeke verdediging den 30 Mei op de Grieken veroverde.

Eene zwakke bezetting van slechts 5000 Grieken, 2000 vreemdelingen en 500 ter hulp gesnelde Genueezen hield het al die bange dagen uit tegen het Ottomannische leger van 250,000 man voetvolk en ruiterij, met veel zwaar geschut, waaronder een monster-kanon, door den Hongaar Orban gegoten, waarmede met kogels van 1200 pond op de wallen en muren werd gebeukt, en ondersteund door eene scheepsmagt van 420 oorlogsvaartuigen in den Bosphorus, bestaande, behalve de mindere, uit 66 groote galeijen van drie en twee reijen riemen.

De haven, door eene zware ijzeren ketting gesloten, was voor de vloot ontoegankelijk, maar het vernuft van Mahomet wist hierin te voorzien; hij liet een houten weg van balken aanleggen ten noorden om de voorstad Galata heen, twee uur lang, met vet besmeren en daarover in een enkelen nacht, tot verbazing der belegerden, zeventig der grootste overvoeren, zoo beschreven wordt, met volle zeilen en wimpels, bestuurd door kapitein en stuurman aan het roer.

Tegen zulk eene overmagt niet bestand, zwichtte het kruis voor de halve maan. — Keizer Constantijn verloor het leven gelukkig in den strijd. — De schending der heilige altaren vervulde de voorspelling van Amos — de uitroep van een tijdgenoot — en wat het lot zal zijn van den zetel van het oude Byzantische Rijk, nu de Mahomedaan tegelijk door Christenen wordt beschermd en bedreigd, zal de uitkomst der naderende worsteling der natiën ons leeren.

Parijsche slaapsteden voor kinderen.

De parijsche speculatiegeest, die alles aangrijpt wat slechts kans op winst belooft, heeft sommige lieden — het moge ongeloofelijk schijnen, maar het is niet te min waar — slaapsteden voor kinderen doen oprigten. Onder anderen maakt men melding van zulk een *asijlum*, „afschuwelijk om deszelfs ellende, onzindelijkheid en onzedelijkheid", waar knapen van elf tot zeventien jaar, voor 10 à 15 cent den nacht kunnen doorbrengen, alnaar zij in de *chambrée* (algemeene kamer) of in afzonderlijke kabinetjes willen logeren. De gasten bestaan, behalve uit arme jongens, die van het platteland komen om een handwerk te leeren, doch in hunne hoop teleurgesteld worden, uit kleine deugnieten, die het ouderlijk huis ontloopen, of uit de werkplaatsen, waar zij als leerlingen arbeidden, weggejaagd zijn. (Hoopvolle jongelingen!) De plaats waar zij dan hunne toevlugt zoeken, is, dank zij de vorige bezoekers, zoo vol romantische overleveringen, dat zij weldra een of ander avontuurlijk *métier* bij de hand nemen, waardoor zij meestal op weg naar het schavot komen. Uit vrees dat zij weldra door hunne *dierbare* betrekkingen zullen gevonden worden, blijven die kleine vagabonden nooit lang in dezelfde slaapstee. De eigenaar van bovengemelde inrigting heeft (voor het geregt) verklaard, dat hij in twee à drie dagen 300 dezer *mauvais sujets* heeft gehuisvest, en uit zijne boeken bleek dat hij er in 89 dagen 2840 herbergde. (Eene winstgevende affaire!) Doch er zijn ten minste te Parijs niet, even als te Londen, slaapsteden, waar zulke groote kinderen van beiderlei geslacht als quasigehuwden worden gehuisvest, waar (zeker tot bevordering der zedelijkheid) een aantal van die gasten, zonder onderscheid van geslacht, in ééne kamer, ja dikwijls in één bed — als men het zoo noemen mag — bij elkander gestopt worden. Diegene welke op den rand van den bodemloozen afgrond des verderfs staan, vervallen in een zeer netelige crisis; het oogenblik is gekomen, waarin de door het ongeluk ter neergedrukte ellendeling de hoop laat varen zich ooit weer op te rigten, en zichzelven afvraagt, of de beste partij niet is, ligchaam en ziel maar aan den duivel prijs te geven, zich over niets meer te bekommeren en „*de vivre au jour le jour, exempt d'inquiétude*" zonder eenig doel of vooruitzigt, en even als de dieren slechts de oogenblikkelijke ligchamelijke behoeften voldoen. Hij die deze helsche beproeving geen weêrstand biedt wordt een boosdoener, ingeval hij reeds in de beginselen der zonde is ingewijd, heeft hij echter nog eenig eergevoel en zucht tot het goede, dan wordt hij een *chiffonnier* of voddenzoeker. Ziedaar de beide uitersten! Een heerlijk verschiet voor een veelbeloovend jongmensch!

De verdeeling der bouwgronden in Rusland.

Terwijl in Engeland als regel geldt, dat de grond zoo min mogelijk verdeeld moet worden, zoodat de Engelsche

Arrondissements-Regtbank te Assen.

13 Maart. *H. de W.*, koopman te Steenwijk, wegens verbreking van sluiting en het moedwillig toebrengen van slagen, veroordeeld tot zes weken gevangenisstraf en boeten van *f*8-″ en *f*25-″; — *G. J. F.*, *H. F.*, *A. F.* en *W. E. W.* van Hoogeveen, wegens diefstal veroordeeld, de drie eerstgenoemden tot 3, en de laatstgenoemde tot 4 maanden gevangenisstraf; — *F. de G.*, logementhouder te Donkerbroek, wegens het voorhanden hebben van een niet behoorlijk geijkten maat, ontslagen van alle regtsvervolging; — *E. G.*, zonder beroep te Ruinen, wegens diefstal veroordeeld tot 1 jaar gevangenisstraf; — *H. de W.*, paardenkooper te Steenwijk, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, als niet wettig bewezen, vrijgesproken: — *J. T.*, schipper en *L. G.*, arbeider te Hoogeveen, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, de eerste als niet overtuigend, de andere als niet wettig bewezen, vrijgesproken; — *R. J. H.*, koopvrouw zonder vaste woonplaats, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf en *f*8-″ boete; — *K. Z.*, schipper te Smilde, wegens het uiten van scheldwoorden en het moedwillig toebrengen van slagen, wegens het eerste feit veroordeeld tot *f*2-50 boete, en wegens het andere als niet wettig bewezen, vrijgesproken.

INGEZONDEN STUKKEN.

Gallige schapen te Zeijen en ter Aard.

H. K. van Zeijen zegt, dat hoe beter men een wrak of gallig schaap voert, hoe beter de boeren er aan toe zijn; dit strekke tot onderwijs voor de boeren en tot antwoord op het geschrevene; allen zullen dit met hem instemmen.

H. K.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

A. STUART,
en
A. HEMMES.

Assen, 12 April 1854.

Heden beviel zeer voorspoedig van een Zoon J. J. KNIPHORST, geliefde echtgenoot van

J. A. WILLINGE GRATAMA.

Assen, 10 April 1854.
Eenige kennisgeving.

DRIE-MAANDELIJKSCHE COLLECTE

voor de **R. K. Armen** op Woensdag den 19 dezer.
Assen, den 14 April 1854.

J. J. SCHUITEN, Boekh.

BAL

OP MAANDAG DEN 17 APRIL
IN HET CONCERTHUIS TE ASSEN,
Aanvang te 7 uur.

FIJNE BIEZEN MATTEN, tot belegging van KAMERS, en **sterke Vloermatten** te koop in het WERKHUIS te Assen,

Assen, 11 April 1854.

De Diaconie der Hervormde Gemeente te Assen,
E. K. J. BERTLING,
Boekh.-Diaken.

Op Woensdag 19 April

aanstaande, des voordemiddags 10 ure, zal ten huize van H. SCHENKEL aan de Noorder Cingel te Assen,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

EEN ZINDELIJKEN INBOEDEL,

hoofdzakelijk bestaande in: **KABINET, KASTEN, CANAPE, PIANO, BEDDEN met Toebehooren, KAGCHELS, SPIEGELS, TAFELS, STOELEN, MANGEL, KOPER, TIN en BLIKGOED, PORCELEIN en AARDEWERK** en hetgeen verder zal worden aangeboden.

Voorts zal nog gepresenteerd worden: Eene groote partij **STALEN PENNEN, SCHRIJF- en WINKELPAPIER.**

TILBARE VERKOOPING.

Ten verzoeke van WILLEM OLDENHUIZING te Schoonloo, gemeente Rolde, zal de Notaris Mr. J. T. KIJMMELL te Westerbork, op

E. K. WOENSDAG DEN 19den DEZER,
des voormiddags precies te 10 ure te beginnen,

publiek verkoopen:

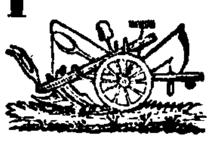

3 PAARDEN, waaronder eene jonge dragtige merrie, 5 nieuwmelkte en 3 dragtige KOEIJEN, 7 VAARZEN en JONGBEESTEN, 100 SCHAPEN, waaronder 50 ooijen met lammeren, 2 VARKENS, 3 beslagen WAGENS, 2 PLOEGEN, 2 EEGDEN, een nieuwe KOORNWAAIJER met zeeven, eene groote KOORNKIST, 2000 bossen STROO, eene partij HOOI, eene partij AARDAPPELEN en de afbraak van een HUIS, waaronder eenige beste eiken en dennen balken.

Westerbork, den 14 April 1854.

Notaris: Mr. J. T. KIJMMELL.

OP DONDERDAG DEN 20 APRIL 1854,
des morgens precies te 9 uren te beginnen, te Zuidlaarderveen, gemeente Zuidlaren, ten verzoeke en ten huize van JAN NIJBOER,

GROOTE BOELDAG

van 2 VEULEN-MERRIEN, 1 JONGPAARD, 25 stuks best HOORNVEE, een dragtig VARKEN, HOOI en STROO. Een vol goed geconserveerd BOEREN BESLAG, MELKGEREEDSCHAPPEN en HUISMEUBELEN.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

OP MAANDAG DEN 24 APRIL EN VOLGENDE DAGEN,
telkens des voormiddags te 10 uren te beginnen, ten verzoeke en ten huize van den Heer F. DONKER, Logementhouder te Assen,

PUBLIEKE VERKOOP

VAN EEN WELGECONSERVEERDEN

INBOEDEL,

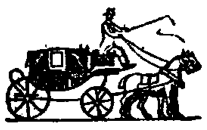

bestaande in 2 eikenhouten KABINETTEN, 2 PULPITRUMS, 2 KLOKKEN, eene CHAIS, een modern ZOMERWAGENTJE voor een en twee paarden, BEDDEN met toebehooren, LEDIKANTEN, KAGCHELS, SPIEGELS, TAFELS, STOELEN, WASCHTAFELTJES, KOPER, BLIK, TIN, AARDEWERK enz. enz.

Te bezigtigen op Zaturdag den 22 April 1854, van 's morgens 10 tot 's namiddags 2 uren.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

OP WOENSDAG DEN 26 APRIL 1854,
's morgens te 9 uren precies te beginnen, ten huize en ten verzoeke van ROELOF PELINCK LUINGE en kinderen te Peizerhorst, gemeente Peize,

GROOTE BOELDAG

van 4 PAARDEN, waarvan eene VEULEN-MERRIE, en een van twee jaren, 25 stuks HOORNVEE, 15 SCHAPEN met lammeren, 2 MOTTEN met biggen, 8 beslagen WAGENS, PLOEG, EEGDE en verder vol BOERENBESLAG, MELKGEREEDSCHAPPEN, HOOI, STROO, AARDAPPELEN, HUISMEUBELEN enz.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen, zal ten verzoeke van R. NIJBOER te Westervelde, gemeente Norg, ten zijnen woonhuize aldaar,

OP DONDERDAG DEN 27 APRIL 1854,
des morgens 10 uren,

PUBLIEK VERKOOPEN:

7 stuks HOORNVEE, waaronder **6 melkkoeijen** en **eene vroegmelkte vaarse, 70 SCHAPEN,** waaronder eenige **ooijen met lammeren,** en wijders hetgeen alsdan ter verkoop zal worden aangeboden.

J. L. TONCKENS.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen, zal ten verzoeke van J. J. ZUIDEMA, Weduwe HARM RIEMERS te Roden, ten haren woonhuize aldaar,

OP VRIJDAG DEN 28 APRIL 1854,
des morgens 10 uren,

Publiek Verkoopen:

2 VEUL-MERRIEN, 10 stuks HOORNVEE, waaronder **5 melkkoeijen, 15 DRENTSCHE SCHAPEN,** waaronder **ooijen met lammeren, MOTTE met biggen, 2 beslagen BOERENWAGENS, WIPKAR** en verdere **boerengereedschappen, KARN, TIJNEN** en verder **melkgoed;** voorts **HUISMEUBELS** en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

J. L. TONCKENS.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 7—14 April. *Bev.* B. Meijer, geb. van der Lei, van d. — *Overl.* Daniel Christinus Jacobus Adrianus Zubli, 9 m.; Jantje de Vries, 50 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 14 April.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f*14.00	Boekweit, zand	62	N.pd.	*f*	0.00
„ N. Oml.	68	„	„11.50	„ „	65	„	„	8.20
dito.	70	„	„12.10	„ veen	64	„	„	7.65
„ „ Old.	68	„	„11.40	„ „	66	„	„	8.05
„ „ „	70	„	„12.50	Paardeboonen. . *f*	7.50	à		8.00
Rogge, N. Inl.	66	„	„10.00	Groene Erwten. „	12.00	à		13.00
„ „ „	68	„	„10.40	Graauwe „ „	10.00	à		11.00
„ „ „	70	„	„10.80	Koolzaad . . . *f*	11.75	à		12.00
Haver, N. dikke	40	„	„ 4.35	Gort, grove . „	11.00	à		12.00
„ „	48	„	„ 5.00	Gort, parel . „	15.00	à		18.00
„ Voer	35	„	„ 3.70	Olie, raap per vat	37.00	à		00.00
„ „	40	„	„ 4.20	Raapkoeken		à		00.00
„ Zwarte	35	„	„ 3.50	Lijnkoeken	00.00	à		00.00
„ „	40	„	„ 4.05	Boter ¼ ton. . . .	00.00	à		00.00
Garst, N. wint.	54	„	„ 6.20	Boter ⅛ „		à		00.00
„ „ „	56	„	„ 6.55					
„ „ zomer	56	„	„ 5.60					
„ „ knob.	60	„	„ 6.50					

Heden weinig handel. — Tarwe stil. — Rogge 10 cent lager. Boekweit en Gerst meest bij vorige gesteldheid, doch ook met geringe handel. — Haver ging tot vorige prijzen niet gemakkelijk van de hand. — Zaden en Gort flaauw. — Boonen zonder handel.

ASSEN, 13 April. Rogge *f* 10,60, *f* 10,40, *f* 10,00. Boekweit *f* 8,00, *f* 7.75, 7,50. Boter 00 ct. het N. ℔. Aardappelen *f* 3,25 *f* 3.00 a *f* 2,50. Prijs van het Roggebrood *f* 0,76 de 6 N. ℔.

HOOGEVEEN, 11 April. Rogge *f* 10,55. Boekweit *f* 8,00. Haver *f* 0,00; Honig per pond *f* „.00; Boter het N. pd. *f* 0,90. Zetting *f* 0,74.

COEVORDEN, 10 April. Rogge *f* 10,00. Boekweit *f* 8,00. Boter p. N. ℔ 75 ct. Zetting *f* 0,00.

MEPPEL, 13 April. Rogge *f* 10,25 a *f* 11,00. Boekweit *f* 7,25, *f* 8,50. Boter 1½ N. pd. *f* 1,55 a *f* 1,65. Boter per ⅛ vat *f* 21,00 a *f* 21,50. Zetting *f* 0,00.

AMSTERDAM, 12 April. GRANEN lusteloos; in Tarwe en Haver is niets omgegaan. — ROGGE slechts bij gerijven verkocht; 118 ℔ oude Gedroogde *f* 260, 118 ℔ nieuwe Archangel *f* 230. — GARST lager afgegeven; 112 ℔ Deensche *f* 230. — BOEKWEIT prijshoudend; 123 ℔ Holsteinsche *f* 270. — KOOLZAAD dadelijk £ ½ hooger, Najaar onveranderd; op 9 v. Olie dadelijk £ 71; Nov. £ 67,50. — LIJNZAAD in een doen; 102/3 ℔ Archangel *f* 312,50. — RAAPOLIE dadelijk en 10. Mei onveranderd, Najaar willig; op 6w. *f* 41; Vl. *f* 39,75; 10. Mei *f* 39,50, ⅝; Sept. *f* 38, 25; Oct. *f* 38, 75; Nov. en Dec. *f* 38,25, 50. — LIJNOLIE met weinig variatie; op 6w. *f* 38,25; Vliegend en 10. Mei *f* 37; Najaar *f* 37,50, 25. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 41,25; Vliegend 40 — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 80 a 85. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11,50 a *f* 13.50.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 13 April 1854.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	54¾	*Polen.* Oblig.	4	pct.	61⅛
„ „	3	„	65⅛	*Spanje.* Oblig.	1	„	17¹⁄₁₆
„ „	4	„	82½	Obligatiën	3	„	
Amort. Synd.	3½	„	82¾	Binnenl.	3	„	32⁵⁄₁₆
Handelm.	4½	„		Amortisable			
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			3⁹⁄₁₆
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk,*			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	95	„ Metal.	5	„	58
Dito 1828/29	5	„	94⅜	„ „ N.	5	„	75⅛
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	29¾
Dito 1840	4	„	71⅝	*Belgie,* Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„		Rothschild	2½	„	
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.,* Oblig.	3	„	32
Cert. van dito	6	„	55¾	„	4		
				Amerika Bank-Act.			

landbouwer, uitgestrekte bouwgronden in behandeling heeft, en dien tengevolge alles op eene groote schaal kan inrigten, iets waardoor hem ontegenzeggelijk de grootste voordeelen geworden, heerscht in Frankrijk en andere landen van Europa een bijna tegenovergestelde regel: de grond wordt zoo veel mogelijk verdeeld; hieruit volgen kleine bouwhoeven, op welke de theorien der landhuishoudkundige wetenschap of minder of niet ten volle toepasselijk zijn, zoodat den landbouw, vooral uit een wetenschappelijk oogpunt, steeds vele gebreken blijven aankleven; nergens echter wordt de grond meer verdeeld dan in Rusland, niet wat den eigendom aangaat, maar wat het gebruik betreft; de eigendom behoort gelijk bekend is, of aan de kroon, of aan den adel, of aan de gemeente, dit laatste hoofdzakelijk in de door de kozakken bewoonde landstreken. — In het gebruik wordt de grond, naar het aantal huisgezinnen of naar dat der mannelijke bewoners bij wijze van loting, verdeeld, — de eigenlijke boer is geheel lijfeigene (glebae adscriptus) en heeft geen regt tot aankoop van grondeigendom; — de verdeeling valt in op afwisselende tijden; daarbij wordt gelet op het getal huisgezinnen en het aantal volwassen mannen in ieder gezin; de gronden worden zoo veel mogelijk in gelijke of evenredige deelen verdeeld, en wel zoo, dat het aandeel grooter wordt, naar mate de grond slechter is, en door het lot aangewezen; — bosch en weigronden blijven buiten de verdeeling en ten algemeenen gebruike, gelijk ook de jagt- en visch- dreven; — voor het toegewezen aandeel, is de leenhebber verpligt aan den heer, hetzij deze is het Rijk, een particulier of de gemeente, zekere diensten te bewijzen, gewoonlijk bestaande in het zonder belooning bearbeiden van den grond, welken de heer aan zich heeft gehouden; uithoofde van het misbruik door vele grondbezitters van hun regt gemaakt, is bij eene Ukase bepaald, dat de heeren-diensten niet meer dan drie dagen per week mogen beloopen; hoezeer minder algemeen, wordt ook wel voor het gebruik van den grond, zekere opbrengst in geld, *Obrok* genaamd, betaald; — het natuurlijk gevolg van dit stelsel is, dat de landbouw in Rusland op zeer lagen trap staat; de boer heeft geene liefde voor den grond, die hem ter eeniger tijde weder wordt ontnomen, en dat het besef hiervan bij de Russische boer levendig is, blijkt uit de benaming van *zwarte* deeling, welke aan de periodieke grondverdeeling is gegeven; de grondeigenaar zelf kan bij het bestaande stelsel zich niet op grondverbetering toeleggen en zal zich wel wachten zijne kapitalen te steken in landen, welker bebouwing in ieder geval gebrekkig moet zijn. — Wekt na dit een en ander de sterke uitvoer van granen uit Rusland eenige verwondering, men bedenke, hoe schaars Rusland in evenredigheid van zijne uitgestrektheid is bevolkt, en ook, dat er in dat land bij uitgestrekte wildernissen, ook vele gronden zijn, welke bij uitnemendheid voor het verbouw van granen geschikt zijn.

Over de Brembemesting.

Wanneer men, gelijk in den tegenwoordigen tijd niet zelden voorvalt, van *groene bemesting* spreekt, dan behoort men de *brem* (*spartium scoparium of genista scoparia*), voorzeker eene eerste plaats te doen innemen.

Daar echter nog velen geheel onbekend zijn met de wijze, hoe men dezelve behandelt, diene het volgende ter toelichting.

Op veenachtigen zandgrond wil de brem uitmuntend, en ook op zulk eene grondsoort levert zij goede resultaten.

Het bremzaad is een klein, plat, rond en aan de eene zijde eenigzins ingedrukt, lichtbruin zaadje, dat in het najaar, te gelijk en onder de rogge gemengd, met de rogge wordt uitgezaaid.

Men bezaait gewoonlijk, in het begin der zaaijing, één bunder lands op de voorschreven wijze, met 2¾ mudde rogge en 20 ned. pd. bremzaad.

In den daarop volgenden oogst, wordt de rogge hoog afgesneden of gemaaid, en wel zoodanig, dat men de jonge bremplantjes niet beschadigt.

Nadat alsdan de brem nog een jaar gestaan heeft, wordt zij in het najaar ondergespit of geploegd.

De ondervinding echter heeft geleerd, dat onderspitten meest verkieslijk is, en vooral daar, waar het aan werkvolk niet ontbreekt.

Het bremland, omgespit zijnde, wordt in het voorjaar met aardappelen bepoot, welke wanneer de brem per vk. ned. roede eene zwaarte gehad heeft van 280 ned. pd. in de opbrengst niet zullen tegenvallen.

Zullen de aardappelen ter juister diepte gepoot worden, om het meeste nut der brem te genieten, dan behooren zij niet dieper dan 10 ned. duimen in den grond gebragt te worden.

De brem is eene zeer goede bemesting en is zeer aan te prijzen, vooral dan, wanneer men te veel land en te weinig mest heeft.

TER DRUKKERIJ VAN GRATAMA, TE ASSEN.

Bijblad bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 15 April 1854.

Buitengewone Vergadering van de Provinciale Staten van Drenthe.

Zitting van 12 April 1854.

Te een uur wordt de Vergadering geöpend. Er zijn 31 leden tegenwoordig; afwezig zijn de heeren *W. L, Tonckens*, *J. Tonckens*, *de Milly* en *Kniphorst*.

De Griffier leest de notulen van de vorige vergadering, welke worden goedgekeurd.

Ged. Staten leggen over een adres van den heer *P. T. van Son* te Assen, houdende verzoek, dat aan hem tegen taxatie moge worden afgestaan een strook gronds aan den Rolderweg, nabij zijne onlangs afgebrande woning. Ged. Staten adviseren tot afwijzing van dit verzoek, daar de Provincie op het bedoeld punt eenig terrein zal moeten houden, zoo om andere redenen als ook om daarop een tolhek te plaatsen, waaromtrent deliberatiën bij Ged. Staten aanhangig zijn. De adressant, van het voornemen van Ged. Staten, om ongunstig op zijn verzoek te adviseren, kennis bekomen hebbende, heeft een nader adres ingediend, en daarbij drie voorstellen gedaan, waarvan twee aan Ged. St. onaannemelijk zijn voorgekomen, maar het derde aan hen voor inwilliging is vatbaar toegeschenen, n.l., dat hem een gedeelte van dien grond, en wel het westelijk deel worde afgestaan. Ged. Staten adviseren dan ook, om, onder bepaalde voorwaarden, het westelijk deel van dezen strook gronds aan den adressant in eigendom over te dragen tegen een prijs van *f* 2000-„ per bunder. In handen der heeren *Sluis*, *de Jonge*, *v. d. Vlies*, *Alingh* en *Witsenborg*.

Wordt gelezen eene missive van Ged. Staten, verzoekende diligenthouding met de voldoening aan het commissoriaal omtrent den aanleg van een straatweg van Meppel over de Wijk en Zuidwolde naar Hoogeveen, daar de instructie dezer zaak en de onderhandelingen met de betrokken Gemeente-besturen nog niet zijn afgeloopen. Deze diligenthouding wordt verleend.

Wordt gelezen een ingekomen nader adres van de heeren *Ardesch* c. s., ondernemers van den weg van Zuidlaren naar Gieten, daarbij te kennen gevende, dat zij laatstelijk meer overhellen tot de rigting over Annen, en deze thans bepaaldelijk aannemen; wordt besloten, dit adres te voegen bij de stukken over de aanvraag om subsidie voor dezen weg.

De Commissie voor het verzoek van het bestuur van het IXe Landhuishoudkundig congres om verhooging van subsidie, brengt bij monde van den heer *Oosting* rapport uit. Zij is van oordeel, dat de bestemming van de *f* 600-„ eenmaal aan het Genootschap voor den landbouw verleend, niet kan veranderd worden; dat deze gelden voor eene Provinciale tentoonstelling dienen bestemd te blijven; doch zij adviseert, om alnog *f* 400-„ aan het Provinciaal Genootschap van landbouw te verleenen, tot het houden eener nationale tentoonstelling, met uitzondering van vee, bepaaldelijk tot premiën voor werktuigen en voorwerpen van landbouw, en ter bestrijding der kosten van eene tentoonstelling van oudheden. Ter visie en morgen aan de orde.

De Commissie, in wier handen de begrootingen voor de kas ad pios usus zijn gesteld, brengt bij monde van den heer *Nijenhuis* rapport uit; zij adviseert tot goedkeuring dezer begrootingen. Ter visie en nader aan de orde.

De Voorzitter sluit daarop deze bijeenkomst en bepaalt de volgende op morgen ochtend te 10 uur.

Zitting van 13 April 1854.

Alle leden zijn tegenwoordig, behalve de heeren *W. L. Tonckens*, *J. Tonckens*, *de Milly* en *Vos*, welke beide laatsten eenigen tijd later in de vergadering komen.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De Commissie, in wier handen zijn gesteld geweest de adressen van den heer *P. T. van Son* ter bekoming van een strook gronds langs den straatweg van Assen naar Rolde, brengt bij monde van den heer *Sluis* rapport uit; zij adviseert, om aan den adressant het westelijk gedeelte van de bedoelde strook af te staan, doch is van oordeel, dat een prijs naar *f* 2000-„ per bunder te hoog is, daar het een laag stuk grond is, dat veel zal vereischen voor in orde brengen, en stelt daarom voor, de koopprijs naar *f* 1500-„ per bunder te bepalen. Deze zaak wordt aan de orde gesteld, na afloop van de discussien over de subsidien voor de straatwegen.

Aan de orde wordt gesteld het voorstel om art. 6 van het Reglement op het verleenen van subsidien voor den aanleg van staatwegen te wijzigen. — De heer *Oosting* doet eene motie van orde; hij stelt voor om de prioriteit van behandeling te geven aan de subsidien voor de straatwegen; hij weet niet, waarom Ged. Staten de prioriteit aan deze zaak hebben verleend, en meent, dat de aanneming of verwerping van de voorstellen van Ged. Staten omtrent het verleenen van subsidien voor de ontworpen straatwegen van invloed op de thans aan de orde gestelde zaak zou kunnen zijn. — De heer *van Echten van Holthe* merkt op, dat het hier de kwestie is van de wijziging van het Reglement; dat hij niet inziet, hoedanig deze zaak in verband staat met de subsidien voor de straatwegen. Overigens kan hij verzekeren, dat Ged. Staten geen bepaalde reden hebben voor deze prioriteit. — De heer *Oosting* beschouwt dit voorstel wel als eenigzints in verband staande met de subsidien van de straatwegen. Zoo de voorstellen van het verleenen van 25 pct. worden aangenomen, zal wel het geheele Reglement moeten gewijzigd worden. — De *Voorzitter* geeft te kennen, dat hij belast is, met de regeling van de werkzaamheden der vergadering; dat hij begrepen heeft, dat het voorstel tot wijziging van het Reglement, als van meer algemeene strekking, diende vooraf te gaan aan de voorstellen tot het subsidiëren van de bijzondere wegen; dat hij echter zeer bereid is, om, zoo de heer *Oosting* bij zijn voorstel blijft, daarover de vergadering te doen stemmen. — De heer *Oosting* verklaart van zijne motie af te zien. — Daarop wordt de voorgestelde wijziging van art. 6 met algemeene stemmen aangenomen.

Aan de orde wordt gesteld het voorstel tot het verleenen van eene subsidie van 25 *pCt.* voor den ontworpen kunstweg van Coevorden naar Dalen.

De heer *Slingenberg* kan zich met dit voorstel niet vereenigen, voor zoover het bedrag der procenten betreft; door een minimum en maximum te bepalen, ligt het, naar zijn inzien, in de bedoeling van het Reglement, dat aan den eenen weg eene grootere subsidie dan aan den anderen moet gegeven worden. Zoo de voordragt van Ged. Staten wordt aangenomen, dan zal voor dezen weg slechts 5 pCt. meer worden verleend, dan het minimum bedraagt, waartoe de Provincie verpligt is; hij meent, dat dit veel te weinig is. De weg is zeer slecht en behoeft volstrekt verbetering. De min gunstige finantieele toestand van Dalen en Coevorden laat niet toe, dat dit werk zonder krachtige hulp worde daargesteld. De weg eischt boven dien zeer veel in daarstelling, daar de strekkende el hier *f* 6-„ en voor den weg van Steenwijk naar Vledder slechts *f* 3-„ zal behoeven te kosten. Ged. Staten zien op de finantiële krachten der Provincie; dit is verstandig, maar men moet juist in dit punt niet te zuinig zijn; de weg zal na aftrek van hetgeen door hand- en spandiensten verkregen wordt, *f* 20,000 kosten; zoo de Provincie 25 pct. geeft, dan zal dit *f* 5000-„ bedragen, dit geeft een verschil van *f* 3000-„ met het maximum of 40 pct., dit maakt nu zulk een overmatig bezwaar voor de Provincie niet uit, terwijl daartegen over staat, dat de verbetering van den weg anders welligt geheel achterwege blijft. Ged. Staten openen het vooruitzigt op eene subsidie van Rijkswege; maar hij rekent daar niet veel op, naar de ondervinding, die men in Coevorden heeft; daar is zoolang naar een kanaal van daar naar Ane uitgezien; het bestaan van Coevorden hangt daarvan genoegzaam af; het Prov. en het Sted. bestuur alsmede particulieren hebben op de daarstelling daarvan aangedrongen, maar te vergeefs heeft men op eene bijdrage van het Rijk gewacht. Hij stelt daarom voor het subsidie van de Provincie op 35 pct. te bepalen.

De heer *Oosting* ondersteunt het voorstel tot verhooging van de voorgestelde 25 pCt., doch hij verschilt in zooverre van den heer *Slingenberg*, dat hij het in allen gevalle wenschelijk beschouwt, om eene subsidie van het Rijk te vragen; hij vertrouwt, dat het Rijksbestuur het steeds zoo stiefmoederlijk behandelde Coevorden wel zal willen helpen, hij stelt tevens voor om 30 pCt. voor dezen weg toe te staan; de besturen van Dalen en Coevorden kunnen dan een alterum tantum van 30 pCt. aan het Rijk aanvragen; in Friesland wordt in den regel 30 pCt. voor dergelijke wegen gegeven; het Rijk zal zeker Drenthe, waar nog zoo weinig kunstwegen bestaan, niet minder behandelen.

De heer *van Echten van Holthe* vereenigt zich met den heer *Oosting*; hij oordeelt, dat, waar het vooruitzigt bestaat, dat het Rijk een gedeelte der kosten wil dragen, niet noodeloos de Provincie en de Gemeenten daarmede moeten bezwaard worden; ten aanzien van den weg van Steenwijk naar Vledder heeft men zich reeds tot de Regering gewend; dit verzoek is niet afgewezen, maar, totdat nadere inlichtingen zullen zijn bekomen, aangehouden, waaruit hij afleidt, dat er wel vooruitzigt op een Rijks-subsidie voor dezen weg bestaat; dit vooruitzigt is evenzeer aanwezig voor den weg van Dalen naar Coevorden. Wat nu het beloop der procenten betreft, men moet niet zien op dezen weg alleen, maar ook op de andere aanvragen, en op die, welke nog zullen inkomen; de subsidie voor dezen weg alleen zou de Provincie niet zoo zeer drukken, maar de evenredigheid moet gehandhaafd worden, en dan zouden de Prov. fondsen te veel worden bezwaard. Bovendien zal de Provincie een gedeelte harer inkomsten verliezen, wanneer de belasting op de dranken ophoudt. Zoo evenwel mogt aangetoond worden, dat aan dezen weg een grooter subsidie dan aan andere wegen diende verleend te worden, dan zou hij niet ongenegen zijn, om een voorstel, daartoe strekkende, te ondersteunen.

De heer *v. d. Vlies*: Wanneer men de geschiedenis nagaat, is het bestuur van Drenthe steeds huiverig geweest, om dit gewest met schulden te bezwaren; de Landschap had niet alleen geene schulden, maar zelfs belangrijke domeinen; later zijn deze laatsten tot den Staat overgegaan, en werd Drenthe dus daarvan beroofd, zonder daarvoor iets in de plaats te bezitten, terwijl men in sommige andere gewesten voor de domeinen middelen van communicatie had daargesteld of verbeterd. Drenthe is, wat deze middelen aangaat, nog grootendeels als voor 100 jaren. Drenthes wegen zijn in zeer slechten toestand. Zoo hij het voorstel durfde doen, en op ondersteuning kon rekenen, dan zou hij in overweging willen geven, om op kosten der Provincie, met subsidiën van het Rijk, het geheele gewest met straatwegen te doorsnijden; het Rijk is, naar zijn inzien, verpligt, om subsidien te geven; hij zou dan de straatwegen willen aanleggen, en vervolgens aan de Gemeenten in onderhoud overgeven. Hij begrijpt wel, dat dit voorstel geen ingang zal vinden, maar hij is daarom voor zoo hoog mogelijke subsidien. Hij ondersteunt het voorstel van den heer *Oosting*, omdat hij weet, dat die te veel vraagt weinig krijgt.

De heer *Slingenberg*: Er is gevraagd, waarom het Rijk geene subsidie zou geven; het is de ondervinding, in de plaats zijner inwoning opgedaan, welke hem hieraan doet twijfelen; Coevorden is eene waterpoel en is steeds kunstmatig daarin gehouden; er wordt nu geene subsidie verleend, om Coevorden uit zulk een ongelukkigen toestand te verlossen, en zou men dan eene subsidie geven voor het daarstellen van een eindje straatweg, dat veel minder dringt? De heer *v. Echten* heeft er op gewezen, dat de inkomsten der Provincie zullen verminderen, maar van den anderen kant zal door de straatwegen de welvaart in de Provincie vermeerderen en daardoor ook de inkomsten toenemen. Hij verheugt zich, dat de heer *Oosting* genegen is om meer dan 25 pCt. toe te staan, maar ten aanzien van de door dezen voorgestelde 30 pCt. diene men wel in het oog te houden, dat de daarstelling van dezen kunstweg veel meer kost dan van andere wegen.

De heer *v. Echten van Holthe* zou het onregtvaardig oordeelen, dat het Rijk eene subsidie weigerde; hij gelooft zulks ook niet, en hij ziet volstrekt geen reden, om reeds dadelijk aan te nemen, dat dit het geval zou zijn.

De heer *Oosting* wil aan den heer *Slingenberg* opmerken, dat zijn voorstel rust op de veronderstelling, dat het Rijk eene subsidie zal verleenen; is de heer *Slingenberg* daaromtrent niet gerust, dan zou hij wel eene subsidie willen verleenen, met de bijvoeging, dat men veronderstelt, dat er ook eene subsidie van wege het Rijk zal verleend worden; zoo dit niet gebeurt, dan zou in de zomervergadering eene verhooging kunnen voorgedragen worden. Hij gelooft overigens, dat thans de tijd gekomen is, om doortastende maatregelen te nemen, en dat men nu niet al te zuinig moet zijn; reeds 20 jaren heeft men op het aanleggen van straatwegen gewacht; eenige leden hebben vroeger voorgesteld, om zulks voor rekening van de Provincie te doen; dit is verworpen, na een hevig verzet van sommige zijden; het bestaande Reglement is daarop vastgesteld, doch nu het bestaat, schijnt men terug te deinzen voor de toepassing; hij gelooft, dat de beginselen van zuinigheid niet moeten worden overdreven, en dat, zoo er straatwegen zullen zijn, daarvoor thans het stijdstip daar is; hij inhaereert het door hem gedaan voorstel, om 30 pct. toe te staan, hetzij met hetzij zonder de door hem bedoelde bijvoeging.

De heer *Sluis*: De heer *Oosting* zegt, dat het schijnt, dat men, nu het Reglement eenmaal bestaat, voor de toepassing van hetzelve terugdeinst; dit *men* schijnt op de *Ged. St.* te doelen; hij antwoordt daarop, dat er een maximum en een minimum is bepaald, en dat, wannneer men 5 procent meer dan het minimum voorstelt, men niet kan gezegd worden voor de toepassing terug te deinsen. Het is gemakkelijk voor den heer *Oosting*, om te zeggen, dat de tijd voor het aanleggen van straatwegen gekomen is, en dat men de finantien niet zoo zeer in aspect moet nemen, maar voor het collegie van Ged. Staten is het moeijelijk, om te zorgen, dat de gelden er komen; de Prov. finantien zijn niet in zoo bijzonder gunstigen toestand; hij wil daarom niet zeggen, dat de krachten van de Provincie zoo gering zijn, maar deze moeten hier toch wel degelijk in aspect komen. De bijvoeging van den heer *Oosting* acht hij gevaarlijk, daar het Rijk daaruit welligt aanleiding zou kunnen nemen, om niets te geven.

De heer *Slingenberg* is ook niet voor de bijvoeging, door den heer *Oosting* voorgesteld, gestemd; zij zal, zijns oordeels, niets baten. Hij moet nog opmerken, dat nog niet is gerencontreerd zijn argument, dat deze weg meer dan de andere ontworpene wegen zal moeten kosten; er is in het Reglement een minimum en maximum gesteld; waartoe dient dit, dan om daar, waar meerder behoefte is, een grooter subsidie te verleenen?

De *Voorzitter* geeft te kennen, de verschillende punten door onderscheidene sprekers ter sprake gebragt, niet te zullen bespreken, noch de finantiële krachten der Provincie te zullen nagaan; hij meent alleen te moeten rencontreeren de beschuldigingen, door de heeren *Slingenberg* en *v. d. Vlies* tegen het Rijksbestuur ingebragt, en wel in de eerste plaats, dat het Rijk geene subsidien voor den aanleg van straatwegen zou willen geven, hieromtrent meent hij te kunnen verzekeren, dat de Hooge Regering daartoe wel gezind is, en wel tot een bedrag van 25 pct.; en ten anderen, wat de toestand van Coevorden, door den heer *Slingenberg* een waterpoel genoemd, betreft, dat de zaak van den aanleg van een kanaal van Coevorden naar Ane niet uit het oog wordt verloren, maar wel degelijk nog in behandeling is, en waarschijnlijk haar beslag reeds zou verkregen hebben, zoo van de zijde van Overijssel zulks niet werd tegengewerkt. Dat het Rijksbestuur nog nimmer iets voor Drenthe heeft gedaan, meent hij ook te moeten tegenspreken, daar geheel op kosten van het Rijk de groote weg door Drenthe is bestraat, en nog dezer dagen, op voorstel der Regering, de Kamers *f* 200,000 voor een kanaal van Assen naar Groningen hebben toegestaan.

De heer *v. d. Vlies* antwoordt hierop; hij blijft bij zijn gevoelen, dat het Rijk nog genoegzaam niets voor Drenthe heeft gedaan; als men nagaat, wat van Rijkswege voor straat- en spoorwegen, havens en andere werken in andere Provincien is verstrekt, moet men zeggen, dat Drenthe stiefmoederlijk is bedeeld.

De heer *Slingenberg*: ik heb gezegd, dat Coevorden een waterpoel is; dit is het ook en het is daarin kunstmatig gehouden; tot voor weinig tijd mogt men bij de vesting geene sloot graven en geene dam opwerpen, om het water af te keeren; hij gelooft gaarne, dat het Gouvernement helpen wil, maar waarom deed ze het niet, door het verleenen eener subsidie aan de Staten-Gen. voor te stellen? en de hulp van het Rijk is inderdaad weinig afdoende, zoo Overijssel in staat is, om de magtige hand van het Rijks-bestuur tegen te houden.

Nadat er eenige discussien zijn gevoerd, of het voorstel van Ged. Staten dan wel de daarop voorgedragene amendementen het eerst in omvraag zullen gebragt worden, brengt de Voorzitter het eerst in stemming het voorstel van Ged. Staten met het amendement van den heer *Slingenberg*, om nl. het subsidie van de Provincie op 35 pCt. te bepalen. Dit wordt met algemeene stemmen op drie na, die van de heeren *Kok*, *van Veen* en *Nijsingh*, *aangenomen*.

Aan de orde wordt gesteld het rapport omtrent het aangevraagd subsidie voor den weg van Zuidlaren naar Gieten.

De heer *v. d. Vlies* gelooft, dat het voorstel van Ged. Staten bestaat uit twee deelen.

De *Voorzitter* leest het slot van het rapport, waaruit blijkt, dat Ged. St. aan de vergadering de vraag on-

derwerpen, of de Staten al dan niet de bevoegdheid hebben, om, bij het toestaan van eene subsidie, tevens de rigting van den weg te bepalen, terwijl zij voorstellen, in het bevestigende geval, dat de rigting over Anlo bepaald worde en aan dezen weg eene subsidie worde verleend van 30 pct.

De heer *v. d. Vlies* meent, zoo de eerste vraag het eerst in aanmerking komt, alle aanleiding te hebben, om op te merken, dat de concessionarissen maar ééne rigting hebben voorgesteld; hij gaat den loop van de instructie dezer zaak na, waaruit blijkt, dat de concessionarissen zich bepaald voor de rigting over Annen hebben verklaard; de concessionarissen hebben dus maar voor ééne rigting aanvrage gedaan, en hij stelt voor, om dit gedeelte van het rapport te doen vervallen, en alleen het bedrag van het subsidie in stemming te brengen.

De heer *Sluis* is het niet eens met den heer *v. d. Vlies*; het is waar de concessionarissen zijn bepaald voor ééne rigting, maar er bestaat verschil tusschen de Gemeente-besturen, die, ingevolge het Reglement, moeten gehoord worden; maar al was dit ook het geval niet, dan nog zou het van groot belang zijn, dat deze vraag voor het vervolg beslist werd, ten einde Ged. Staten zich bij de instructie der aanvragen daarnaar kunnen rigten.

De heer *Oosting* betoogt, dat het niet in de woorden van het Reglement ligt, dat de Staten de rigting kunnen bepalen, noch in deszelfs bedoeling, daar, zoo de Staten eene andere rigting voorschreven, en er dan niets van den geprojecteerden weg kwam, de Staten zeker niet naar de bedoeling van het Reglement, de bevordering van den aanleg van straatwegen, zouden handelen; hij stemt niet in met het praeadvies van Ged. Staten.

De heer *v. d. Vlies* gelooft met den heer *Oosting*, dat het noch in de woorden noch in de bedoeling van het Reglement ligt, dat de Staten de rigting kunnen bepalen. Zoo dit regt aan de vergadering toekwam, dan kon men het geheel Reglement op zijde leggen; de Staten zouden dan iedere aanvrage indirectelijk kunnen afwijzen, door eene rigting te bepalen, die onmogelijk was uit te voeren. De Ged. Staten kunnen, bij het instrueren der aanvragen invloed op het bepalen der rigting uitoefenen, door aan de ondernemers, zoo noodig, het verkieslijke van eene andere rigting onder het oog te brengen, maar hij gelooft dat de ondernemers de rigting moeten vaststellen.

De heer *van Echten v. H.* merkt op, dat Ged. Staten geen voorstel maar alleen eene vraag gedaan hebben; de vergadering kan beslissen, zoo als ze zal vermeenen, maar het zou wel goed zijn, dat dit punt werd uitgemaakt, om, casu quo, vele aanvragen en reclames af te snijden. Hij merkt nog op, dat de ondernemers oorspronkelijk de rigting over Anlo hebben aangenomen, en dat de Gemeente-besturen, ingevolge het Reglement moeten gehoord worden, en wat nut zou dit hebben, zoo aan hunne bezwaren geen gevolg kan worden gegeven? Hij geeft nog te kennen, dat de heer *v. d. Vlies* zeker geen reden heeft, om aan te nemen, dat Ged. Staten, in welke zaak ook, invloed uitoefenen; zij onthouden zich hiervan steeds.

De heer *v. d. Vlies* heeft niet gezegd, dat Ged. Staten in een bepaald geval invloed hebben uitgeoefend; hij heeft geene beschuldiging willen inbrengen; hij werpt dit denkbeeld verre van zich.

Nadat nog de heeren *Sluis*, *v. d. Vlies* en *Oosting* over dit punt het woord hebben gevoerd, stelt de Voorzitter voor, om de volgende vraag in omvraag te brengen:

„Hebben de Prov. Staten ingevolge het reglement „op enz. de bevoegdheid, om bij verschil van gevoe„len, de rigting van een geprojecteerden weg te be„palen?"

Deze vraag, in omvraag gebragt zijnde, wordt met 20 tegen 12 stemmen *bevestigend* beantwoord. Tegen waren de heeren *Pelinck*, *Hoenderken*, *Kniphorst*, *v. d. Vlies*, *H. J. Carsten*, *Nijenhuis*, *Roelink*, *Hesselink*, *Slingenberg*, *Vos*, *v. d. Wijck* en *Blom*.

De *Voorzitter* leest nu het voorstel van Ged. Staten.

De heer *v. d. Vlies* betoogt op nieuw, dat hier geen strijd bestaat over de rigting van den weg; allen zijn voor de rigting over Annen, behalve eenige particulieren van Anlo en het bestuur van Zuidlaren, dat echter geen reden wil opgeven en wiens gevoelen daarom niet veel overweging verdient. Zoo nu de Staten de rigting over Anlo bepalen, dan kan de subsidie niet verleend worden, omdat de ondernemers geene subsidie voor dien weg hebben aangevraagd.

De heer *Sluis* zou het, na het nader adres van de ondernemers, wel noodig achten, dat Ged. Staten nader in overweging namen, of ten gevolge daarvan hun voorstel ook zou moeten gewijzigd worden.

De Voorzitter schorst daarom de vergadering gedurende een half uur.

De vergadering, daarna weder geopend zijnde, wordt door Ged. St. voorgesteld, de rigting te bepalen over Annen, met toekenning van 25 procent, invoegen bij hunne eerste voordragt is voorgesteld, en onder voorwaarde van onderzoek en goedkeuring van het bestek door hun collegie.

De heer *v. d. Vlies* stelt voor om 35 pCt. in plaats van 25 pCt. te verleenen; hij heeft reeds vroeger zijn gevoelen ontwikkeld, dat hoe meer de Provincie geeft hoe meer zij zich voordeel doet, bij staat de zaak der straatwegen niet uit eigenbelang voor; hij ligt in de nabijheid van een goeden weg, en is in het bezit van goede kanalen, maar hij doet zulks om het belang der zaak en van de Provincie.

De heer *Sluis*: zoo niemand zich tegen het voorstel van den heer *v. d. Vlies* verklaarde, zou het kunnen schijnen, dat hetzelve werd toegestemd, en daarom heeft hij het woord gevraagd; hij acht, dat het voorstel van den heer *van der Vlies* niet moet aangenomen worden; hij heeft voor 35 pct. voor den weg van Coevorden naar Dalen gestemd, alleen om de ongunstige toestand, waarin Coevorden verkeert en de groote kosten, voor de daarstelling van dezen weg gevorderd, maar hij acht het gevaarlijk, om 35 pct. voor alle wegen toe te staan en veel te bezwarend voor de Provincie.

De heer *van Echten v. H.* doet dezelfde verklaring.

Daarna het voorstel van den heer *v. d. Vlies*, om 35 pct. voor dezen weg te verleenen in omvraag gebragt zijnde, wordt hetzelve met 27 tegen 3 stemmen, die van de heeren *v. d. Vlies*, *H. J. Carsten* en *Nijenhuis* verworpen, de heer *Alingh* was nog afwezig.

Alsnu doet de heer *Nijenhuis* het voorstel om 30 pct. voor dezen weg te verleenen; andere leden ondersteunen hetzelve. In omvraag gebragt zijnde, wordt hetzelve met 17 tegen 14 stemmen aangenomen; zijnde de heer *Alingh* inmiddels weder in de vergadering gekomen. Tegen waren de heeren *H. G. van Holthe van Echten*, *Kok*, *Pelinck*, *W. F. Kijmmell*, *Willinge*, *Caspers*, *Hesselink*, *van Echten van Holthe*, *Slingenberg*, *J. T. Homan*, *v. d. Wijck*, *C. W. E. Kijmmell*, *de Jonge* en *Blom*.

Aan de orde is het rapport nopens het subsidie voor den weg van Steenwijk naar Vledder.

De heer *v. d. Vlies* stelt voor, om voor dezen weg 30 pct. te verleenen; hij doet opmerken, dat Vledder, hetwelk eene kleine en niet eene van de gegoedste gemeenten is, een aanmerkelijk deel der kosten moet dragen; het is waar, de weg komt te Vledder niet in verbinding met een anderen weg, maar het geldt hier een afgelegen hoek, die anders welligt lang van een goed middel van communicatie zal verstoken blijven.

De heer *Sluis* wil alleen in het midden brengen, dat de ondernemers willen volgen de Overijsselsche wijze van aanleg van wegen, waarbij de meerdere kosten, welke men hier bij den aanleg aanwendt, op het onderhoud worden overgebragt; zij willen de bevloeiing slechts 18 duimen dik maken; de waarnemende Hoofd-Ingenieur acht dit min doelmatig, bovendien zullen de bruggen, duikers etc. ten laste van de onderhoud-pligtigen blijven, hetgeen ook min verkieslijk is, daar men, wil men den weg goed houden, men er toe zal moeten komen, om dit onderhoud van de onderhoud-pligtigen over te nemen. Deze weg zal altijd in eene ongunstige positie blijven verkeeren. Hij ondersteunt het voorstel van den heer *van der Vlies*.

In omvraag gebragt zijnde, wordt het voorstel, om aan dezen weg 30 pct. te verleenen, met 25 tegen 8 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *H. G. van Holthe tot Echten*, *W. F. Kijmmell*, *Nijsingh*, *Willinge*, *Caspers*, *Hesselink*, *Slingenberg* en *v. d. Wijck*.

In behandeling komt de aanvrage om subsidie voor den weg van *Assen* naar *Beilen*.

De heer *Oosting* stelt voor, om het subsidie voor dezen weg op 35 pct. te bepalen even als voor den weg van Coevorden op Dalen; het is waar, dat de strekkende el hier niet zoo duur zal komen te staan als daar; maar de weg is veel langer, en de aanvoer van materialen is bezwarend. Wanneer men in aanmerking neemt, dat Assen $^2/_3$ en Beilen $^1/_3$ der kosten zal dragen, dan gelooft hij, dat vooral Assen aan hare verpligting ten volle voldoet en er van haar niet meer kan gevorderd worden, in evenredigheid van hare krachten; hij wijst er op, dat deze weg het begin is van de belangrijkste lijnen van communicatie, welke de Provincie zullen doorsnijden, voor de gemeenschap met Hannover en Overijssel; zoo bij een weg een Provinciaal belang bestaat, dan is het hier, maar hij moet er tevens indachtig op maken, dat nergens in het Reglement van Provinciaal belang gesproken wordt. Hij heeft 35 pct. voorgesteld; zoo echter de Staten hiertegen bezwaar hebben, dan gelooft hij, dat de betrokken besturen ook wel het subsidie in drie à vier jaren zouden willen ontvangen, maar dit is een punt van ondergeschikt belang.

De heer *Vos* ondersteunt het voorstel van den heer *Oosting*; wanneer deze weg is daargesteld, dan bestaat het vooruitzigt, dat er van Beilen kunstwegen worden aangelegd naar Ruinen, Hoogeveen en Westerbork. Hij stelt het niet onmogelijk, dat Assen nog iets meer zou kunnen doen dan het aangeboden heeft. Hij ondersteunt echter niet het denkbeeld van den heer *Oosting*, om den weg in drie à vier jaren te doen leggen, omdat daardoor de doortrekking van den weg natuurlijk ook zoo veel langer zou worden uitgesteld.

De heer *Slingenberg* merkt op, dat zooëven 35 pCt. voor den weg van Coevorden naar Dalen is verleend; toen stelde de heer *Oosting* voor, om daarvoor 30 pCt. toe te staan; hij ziet niet in, waarom thans voor dezen weg door ZEd. 35 pCt. wordt voorgesteld. De Staten hebben 35 pCt. voor den weg van Coevorden naar Dalen verleend om den ongelukkigen toestand van Coevorden en de groote kostbaarheid van den weg; deze omstandigheden bestaan hier niet, en hij acht het daarom regt en billijk, om 30 pct. te verleenen.

De heer *v. d. Vlies* ondersteunt het voorstel van den heer *Oosting*, en merkt nog op, dat de weg van Coevorden naar Dalen spoedig in zijn eigen onderhoud zal kunnen voorzien, doch dat die van Assen naar Beilen betrekkelijk weinig zal opleveren en dus bezwarend in onderhoud zal zijn.

De heer *Slingenberg* beantwoordt den heer *v. d. Vlies*.

De heer *Vo* bepaalt de vergadering nog nader bij de omstandigheid, dat de weg weinig zal opleveren en dus het onderhoud zeer zwaar op de betrokkene gemeenten zal drukken.

De heer *Oosting* acht het niet van belang om deze denen te ontwikkelen, waarom hij voor dezen weg 35 voor dien van Coevorden naar Dalen slechts 30 pct. heeft voorgesteld. Hij vestigt er nog de aandacht op, dat, zoo er geene 35 pct. verleend worden, van dezen hoofdweg niets zal kunnen komen, en er dan niet voldaan is aan de bedoeling van het Reglement, de bevordering van den aanleg van straatwegen.

Het voorstel van den heer *Oosting* tot het verleenen van 35 pct. wordt daarop met 21 tegen 12 stemmen *verworpen*. Voor waren de heeren *Oosting*, *Alingh*, *Nijsingh*, *v. d. Vlies*, *H. J. Carsten*, *Roelink*, *van Echten v. H.*, *L. Homan*, *Vos*, *J. T. Homan*, *v. d. Wijck* en *Witsenborg*.

Daarop wordt het voorstel van den heer *Slingenberg*, om voor dezen weg 30 pct. te geven, onder voorwaarden door Ged. Staten gesteld, met algemeene stemmen *aangenomen*.

Alsnu komt in behandeling het rapport omtrent de adressen van het bestuur van het IX Landhuishoudkundig congres.

De heer *v. d. Vlies* wilde wel van de commissie weten, waarom dezelve heeft voorgesteld, om *f* 400-„ aan het Genootschap van den landbouw te verleenen, tot het houden eener nationale tentoonstelling *met uitzondering van vee*; hij houdt het voor zeer nuttig, dat er op die tentoonstelling ook vee van buiten de Provincie worde aangebragt, en stelt voor om de woorden: *met uitzondering van vee* te doen wegvallen.

De heer *Oosting* deelt mede, waarom de Commissie de bedoelde woorden in haar voorstel heeft ingelascht. Het Genootschap is gebonden door deszelfs Reglement; dit schrijft voor, dat hetzelve geen vee mag bekroonen, dat niet eenige maanden in de Provincie is geweest; het zou dus de *f* 400-„ niet mogen aanwenden tot het bekroonen van vee buiten de Provincie.

De heer *van Echten van H.* merkt aan den heer *Oosting* op, dat de door hem bedoelde bepaling van het Reglement ziet op de eigene gelden van het Genootschap, maar niet op de gelden, welke aan hetzelve met een bepaald doel gegeven worden.

De heer *Sluis*: Het moge vreemd schijnen, dat, terwijl men zooëven over duizenden heeft beschikt, men thans zwarigheid zou maken, om *f* 400-„ toe te staan; hij acht zich evenwel verpligt zulks te doen. Het is hem niet gebleken, dat er verband bestaat tusschen het belang der Provincie en het congres. Vroeger heeft het bestuur van het congres zijne thans geopenbaarde bedoeling om een subsidie voor eene Nationale tentoonstelling te bekomen, niet te kennen gegeven; thans klaagt hetzelve, dat die bedoeling niet begrepen is, dat dezelve miskend is, ja de Staten ontvangen eene kastijding over het niet begrijpen dezer niet geopenbaarde bedoeling, hetgeen zeker minder gepast is. Men wil thans eene Nationale tentoonstelling, maar dan dient, naar zijn inzien, er eene subsidie van de Natie en niet van de Provincie aangevraagd te worden.

Nadat nog de heeren *de Jonge*, *Vos*, *Oosting*, *v. d. Wijck* en *v. d. Vlies* het woord gevoerd hebben, en nadat nog de heer *Oosting*, namens de commissie, verklaard had, geene bedenkingen te hebben tegen het doen wegvallen der woorden: *met uitzondering van vee*, werd het aldus gewijzigd voorstel der commissie met 25 tegen 8 stemmen *aangenomen*. *Tegen* waren de heeren *Kok*, *Alingh*, *Nijsingh*, *Willinge*, *Caspers*, *Sluis*, *J. T. Homan* en *Witsenborg*.

Met algemeene stemmen worden de begrootingen voor de kas ad pios usus goedgekeurd.

Aan de orde wordt gesteld het rapport op het verzoek van den heer *P. T. van Son* om afstand van eene strook gronds.

De heer *Vos* heeft overigens geene bedenkingen tegen het rapport, maar acht de prijsbepaling naar *f* 1500-„ per bunder veel te hoog, daar er vele kosten dienen aangewend te worden, eer het terrein in orde is; hij zou de prijsbepaling aan Ged. St. willen overgelaten hebben.

De heer *Sluis* betwijfelt, of, zoo de prijsbepaling er uit kwam, het besluit wel wettig zou zijn, ingevolge de bepalingen van de Provinciale wet; Ged. Staten zouden er ook niet mede gediend zijn, dat de bepaling van de prijs aan hen werd overgelaten. Bovendien zal, na de zooëven omtrent de straatwegen genomene besluiten, de Provincie wel geld kunnen gebruiken, en hij ziet geen reden, om in dezen eenige gunst te bewijzen.

Daarop wordt, met algemeene stemmen, conform het rapport besloten.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorzitter deze buitengewone vergadering der Prov. Staten van Drenthe.

TER DRUKKERIJ VAN GRATAMA, TE ASSEN.